

d

**Programa de seguiment
amb les víctimes de
violència en l'àmbit
familiar des de les
Oficines d'Atenció a la
Víctima del Delicte**

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia
**Centre d'Estudis Jurídics
i Formació Especialitzada**

Avis legal

Els continguts d'aquest document estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 2.5 Espanya de Creative Commons, el text complet de la qual es troba disponible a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/legalcode.ca>.

Així, doncs, se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sempre que se citi l'autor del text i la font (Generalitat de Catalunya. Departament de Justícia. Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada), tal com consta en la citació recomanada inclosa a cada article. No se'n poden fer usos comercials ni obres derivades.

Resum en català:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/deed.ca>

El Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada ha editat aquest document respectant el text original dels autors.

Les idees i opinions expressades en el document són de responsabilitat exclusiva dels autors, i no s'identifiquen necessàriament amb les del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada.

1ª edició: **gener de 2018**

Índex

PART I. INSTRUMENT D'AVALUACIÓ DE LES NECESSITATS DE LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA EN L'ÀMBIT FAMILIAR..... 5

1. Introducció.....	9
2. Justificació	11
3. Marc jurídic.....	12
4. Participants i metodologia	14
5. Instrument d'avaluació de necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar	15
5.1. Entorn d'aplicació de l'instrument	16
5.2. Exploració i tipus d'intervenció.....	17
5.3. Registre de la informació	18
5.4. Fases d'aplicació de l'instrument.....	18
5.5. Definició de les àrees	19
5.6. Formulari de l'instrument.....	25
5.7. Nivells de seguiment.....	28
5.8. Glossari de conceptes: àrees i indicadors.....	29
5.9. La fiabilitat de l'instrument.....	33
5.10. Resultat de l'aplicació de l'instrument	33
5.11. Cas pràctic.....	34
5.12. Característiques de la intervenció en funció del resultat de l'avaluació	38
6. Conclusions.....	39
7. Equip de treball	40

PART II. PLA DE SEGUIMENT AMB VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA EN L'ÀMBIT FAMILIAR 41

1. Introducció.....	45
2. Justificació	45
3. Participants i metodologia	46
4. Pla de seguiment amb les víctimes de violència en l'àmbit familiar.....	47
4.1. Actuacions generals	47
4.2. Actuacions específiques	49
4.3. Actuacions davant de circumstàncies de risc sobrevingudes	53
4.4. Criteris de reavaluació.....	55
5. Circuit.....	56
6. Equip de treball	57

**Instrument d'avaluació
de les necessitats
de les víctimes de violència
en l'àmbit familiar**

Índex

---

1. Introducció.....	9
2. Justificació	11
3. Marc jurídic.....	12
4. Participants i metodologia	14
5. Instrument d'avaluació de necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar	15
5.1. Entorn d'aplicació de l'instrument	16
5.2. Exploració i tipus d'intervenció.....	17
5.3. Registre de la informació	18
5.4. Fases d'aplicació de l'instrument.....	18
5.5. Definició de les àrees	19
5.5.1. Mesures de protecció.....	20
5.5.2. Fets	21
5.5.3. Víctima.....	22
5.5.4. Agressor.....	24
5.5.5. Relació actual víctima-agressor	25
5.6. Formulari de l'instrument.....	25
5.7. Nivells de seguiment.....	28
5.8. Glossari de conceptes: àrees i indicadors.....	29
5.9. La fiabilitat de l'instrument.....	33
5.10. Resultat de l'aplicació de l'instrument	33
5.11. Cas pràctic.....	34
5.12. Característiques de la intervenció en funció del resultat de l'avaluació	38
6. Conclusions.....	39
7. Equip de treball	40

1. Introducció

La necessitat d'intervenir específicament amb les víctimes del delictes neix als anys 80, quan alguns organismes internacionals i comunitaris impulsen accions per incorporar la necessitat d'atenció i/o intervenció no només pel mal sofert, sinó també per la vessant reparadora que implica l'atenció a la víctima.

En concret, la Decisió marc del Consell de la Unió Europea, de 15 de març de 2001, relativa a l'Estatut de la víctima en el procés penal, i les diferents recomanacions europees R(85)4, R(85)11, R(87)21 i R(2002)5 fan esment, de manera específica, al paper de la víctima, i concretament al fet que:

- El tractament de les seves necessitats s'ha de fer de manera integrada i articulada.
- S'han de respectar tots els seus drets i garantir la seva intimitat.
- Se li ha de donar suport abans, durant i després del procés penal.

En aquest context, el Govern de la Generalitat de Catalunya havia decidit posar en marxa el recurs per poder donar resposta a les recomanacions abans referenciades. Per aquest motiu, ja l'any 1996, s'havien creat a Catalunya les **oficines d'atenció a la víctima del delictes del Departament de Justícia** (en endavant **OAVD**), que tenen com a finalitat oferir a les víctimes del delictes informació i suport perquè puguin exercir els drets que els reconeix la legislació vigent, i també una atenció integral per potenciar la recuperació personal i reduir la victimització oferint-los informació, orientació, suport, atenció i derivació a recursos especialitzats.

Les OAVD depenen funcionalment de l'Àrea de Reparació i Atenció a la Victima de la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia Juvenil del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya. Actualment hi ha cinc oficines a Catalunya, distribuïdes territorialment a Barcelona, Lleida, Girona, Tarragona i Tortosa, i una altra, l'Oficina ForaCat, per a víctimes que resideixen fora de Catalunya i l'agressor de les quals està intern en un centre penitenciari o compleix una mesura penal alternativa en territori català.

A les oficines hi treballen equips multidisciplinaris formats per professionals de la psicologia, el treball social, l'educació social i el dret. Ofereixen a cada víctima una atenció integral i adequada a les seves necessitats específiques.

Des de les reformes legislatives introduïdes per la Llei orgànica 27/2003 i per la Llei orgànica 1/2004, les atribucions i funcions de les OAVD s'amplien i concreten en les següents:

- Són el punt de coordinació de les ordres de protecció en matèria de violència de gènere i violència domèstica i, per tant:
  - Han de tenir coneixement de les ordres de protecció dictades pels òrgans judicials.
  - Han de contactar amb aquelles víctimes en relació amb les quals s'ha adoptat una mesura de protecció, per tal de valorar les seves necessitats i coordinar la derivació als serveis de la xarxa.
  - Han d'informar les víctimes amb mesures de protecció de la vigència i el contingut d'aquestes mesures, i també de la situació penal i penitenciària del seu agressor.

- Ofereixen una atenció integral des de l'àmbit social, psicològic i jurídic per detectar les necessitats de la víctima i facilitar l'accés a recursos específics, així com per oferir atenció abans, durant i després del procés judicial.

En definitiva, les OAVD són un servei públic gratuït que atenen les demandes dels ciutadans víctimes de delictes, ofereixen la informació que necessitin i els faciliten l'accés als ajuts, serveis especialitzats i mitjans de seguretat per garantir el seu procés de recuperació.

També aporten el suport i la contenció emocional necessaris en situacions de crisi i fan el seguiment de les actuacions judicials facilitant la informació necessària.

Aquest paper s'ha incrementat i intensificat amb l'entrada en vigor el passat 27 d'octubre de 2015 de la Llei, 4/2015, de l'Estatut de la víctima del delictes i el seu reglament posterior, Reial decret 1109/2015, d'11 de desembre, pel qual es desenvolupa la Llei 4/2015, de 27 d'abril, i es regulen les oficines d'assistència a les víctimes del delictes.

Una vegada la víctima esdevé usuària de l'OAVD s'inicia la intervenció, que, en termes generals, persegueix els següents objectius:

1) **Proporcionar una atenció integral:**

aquest objectiu general es concreta en actuacions específiques que tenen a veure amb les següents accions per oferir:

- Atenció a totes les persones independentment de la seva edat, sexe o nacionalitat i independentment de si hi ha denúncia i/o un procediment penal obert o no.
- Atenció amb independència del tipus de delictes.
- Atenció presencial i/o telefònica gratuïta.
- Atenció en tres àmbits: social, jurídic i psicològic.

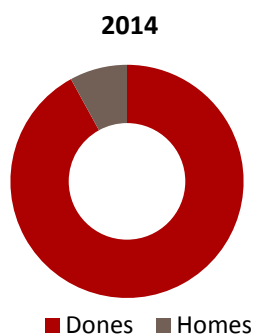
2) **Gestionar les mesures de protecció adoptades pels tribunals**

en concret han d'oferir:

- Informació sobre el procediment per sol·licitar una mesura de protecció.
- Informació sobre el significat de les mesures de protecció i la seva validesa.
- Informació sobre la situació de l'agressor i el moment processal, penal i penitenciari.
- Coordinació amb els agents implicats per garantir la privacitat, seguretat i protecció de les víctimes.

2. Justificació

Segons les dades publicades pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, l'any 2014 es van atendre 7.767 persones a les OAVD, de les quals 7.093 eren dones i 674 eren homes.

Per demarcacions, a Barcelona es van atendre un total de 4.295 persones; a Tarragona 1.023; a Girona 1.125; a Lleida 886; a les Terres de l'Ebre 270 i 168 fora de Catalunya.

Pel que fa als delictes que més s'han atès a les OAVD al llarg de 2014, el 20 % són per violència domèstica i el 19 %, per maltractaments.

Segons les dades que consten a l'Àrea de Reparació i Atenció a la Víctima, les OAVD de Catalunya van atendre l'any 2014 un total de 5.943 víctimes de la violència exercida per la seva parella o ex-parella.

Des de la seva creació l'any 1996, en el decurs de les darreres gairebé dues dècades, les OAVD han anat definint el model d'intervenció davant aquesta realitat, per una banda atenint-se al marc jurídic i a l'encàrrec institucional, però també en funció de les demandes i la realitat del dia a dia.

Així, per donar respostes més efectives a les necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar, el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya va signar un conveni amb la "Fundació la Caixa" l'any 2009 que s'ha anat renovant any rere any fins a l'actualitat.

L'objectiu és doble:

- d'una banda, posar a disposició de les dones víctimes de violència de gènere l'accés a programes específics per a la seva recuperació
- d'altra banda, portar a terme la validació d'un model estructurat d'avaluació de necessitats de les víctimes.

Per donar resposta al primer d'aquests objectius, la Fundació "Obra Social la Caixa" col·labora amb les OAVD facilitant l'accés a entitats que duen a terme programes per fomentar i promoure l'atenció a dones que han viscut o viuen una situació de violència i la seva recuperació. Aquests programes són:

- *Programa Violència: Tolerància Zero*: programa de sensibilització i intervenció per a dones víctimes de violència de gènere.
- *Programa Incorpora*: programa d'inserció laboral dirigit específicament a aquest col·lectiu.
- *Programa CaixaProinfància*: programa d'atenció a la infància.

A més, també en aquests darrers anys, els professionals de l'Àrea de Reparació i Atenció a la Víctima del Departament de Justícia han participat en la creació d'un instrument d'avaluació de risc de patir violència en l'àmbit de la parella. Es tracta del *Protocol de valoració del risc de violència contra la dona per part de la seva parella o exparella, RVD-BCN*. Aquesta eina, creada l'any 2011, permet fer una valoració del risc de violència contra la dona per part de la seva parella o exparella. És un instrument

que ha estat validat¹ i és emprat i reconegut per diferents actors que intervenen amb les víctimes de violència de gènere.

En aquest moment, amb l'objectiu de seguir aprofundint i millorant en el servei que s'ofereix des de les OAVD, cal anar un pas més enllà en la definició del model d'intervenció amb les víctimes de violència de gènere i violència domèstica.

És per aquest motiu que des de l'Àrea de Reparació i Atenció a la Víctima s'impulsa el treball que tenim entre mans. L'objectiu és que els professionals de les oficines, mitjançant un procés de treball col·laboratiu, defineixin l'**Instrument d'avaluació de les necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar**.

Aquest instrument pretén ser una eina de treball intern aplicada pels professionals que treballen a les OAVD, a partir de la qual es pugui definir el pla de treball que s'ha de dur a terme amb cada una de les víctimes segons les necessitats detectades i la situació de risc identificada pel professional. Aquest instrument, doncs, ha de permetre als professionals de les OAVD detectar els casos de més complexitat i establir diferents nivells de seguiment.

En aquest sentit, l'instrument que aquí presentem, d'una banda, tindrà com a resultat la identificació de les àrees en què la víctima és més vulnerable i on, per tant, caldrà incidir més i, d'altra banda, ajudarà a definir el nivell de seguiment que el professional ha de fer.

S'ha de tenir en compte que aquest instrument ha estat concebut com una eina dinàmica que s'haurà de revisar en funció de l'evolució de la realitat i de la situació de la víctima en cada moment i que, per tant, anirà modulant la intervenció que ha de realitzar el professional.

3. Marc jurídic

Al llarg dels darrers anys s'ha produït un extens desplegament legislatiu en aquesta matèria. Aquest fet deixa palesa la preocupació i sensibilitat per part dels ens públics en relació amb l'eradicació de la violència envers les dones i l'especial atenció que aquestes requereixen.

La motivació per resoldre aquesta problemàtica ha generat la promoció d'una major sensibilització i actuació en aquest àmbit, tot entenent que és una qüestió que depassa l'àmbit privat i que ha de vincular tots els poders públics. Efectivament, en els darrers anys tant les diverses administracions com els òrgans legislatius i judicials estan fent esforços evidents en aquesta línia.

---

¹ El Protocol RVD-BCN ha estat sotmès a un procés de validació científica que es va iniciar el mes de febrer de 2010 i va finalitzar el juny de 2011. Aquest procés de validació ha estat dirigit pel Grup d'Estudis Avançats en Violència (GEAV) de la Universitat de Barcelona, i ha estat finançat a parts iguals per l'Ajuntament de Barcelona, el Consorci Sanitari de Barcelona i l'Institut Català de les Dones (ICD). Hi han participat professionals i serveis de tots els àmbits implicats: justícia, sanitat, serveis socials i cossos policials (Mossos d'Esquadra i Guàrdia Urbana).

El Parlament de Catalunya en va ser el precursor en aprovar una llei l'any 2008, la **Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista**, que estableix mecanismes que contribueixen a l'eradicació de la violència masclista des d'una perspectiva àmplia i transversal i reconeix el dret de les dones a viure sense patir cap manifestació d'aquesta violència.

Aquesta normativa, ha estat ampliada amb la recent aprovació de la **Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes**, que obliga l'Administració de la Generalitat a impulsar els mitjans humans, formatius i materials necessaris al personal de l'àmbit judicial i penitenciari per a la prevenció de totes les manifestacions de violència masclista i la protecció de les víctimes.

A nivell estatal, resulta destacable en matèria de violència de gènere la **Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere**, ja que va promoure la tipificació penal de determinats tipus de comportaments i va suposar una primera aposta per garantir una atenció global i adequada.

La Llei orgànica **11/20013, de 29 de setembre, de mesures concretes en matèria de seguretat ciutadana, de violència domèstica i integració social dels estrangers**, aprovada un any abans, també anava en la línia de refusar de manera taxativa aquest tipus de violència, tot preveient majors sancions per a aquest tipus de comportaments.

Però no només hi ha una previsió legislativa per condemnar i sancionar aquests comportaments, sinó que els esforços van també dirigits a garantir a les víctimes de violència de gènere una especial protecció.

En aquest sentit, resulten especialment valuoses les normes contingudes a la **Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'Ordre de protecció de les víctimes de la violència domèstica**, i la **Directiva 2011/99/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de desembre de 2011, sobre l'ordre europea de protecció**.

El **Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra la dona i la violència de gènere**, fet a Istanbul l'11 de maig de 2011 i ratificat per Espanya l'any 2014, suposà un pas endavant i significà la vinculació dels estats signants a promoure totes aquelles actuacions dirigides a protegir les dones contra totes les formes de violència i de discriminació i a prevenir, perseguir i eliminar la violència contra la dona i la violència domèstica.

Ahora són destacables les aportacions que en aquesta línia es promouen amb l'aprovació de la **Llei orgànica 1/2015, de 30 de març, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal**, que recentment ha entrat en vigor, i de la **Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delict**, que ha entrat en vigor l'octubre de 2015.

Aquestes lleis amplien la consideració d'especial protecció, incorporen un major reconeixement de la dignitat de totes les víctimes i estableixen una especial atenció a les víctimes de la violència de gènere, tot ampliant aquesta atenció a les víctimes indirectes d'aquests comportaments.

D'ençà de les reformes legislatives operades en matèria de mesures judicials de protecció a les víctimes per la Llei orgànica 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'Ordre de protecció de les víctimes de violència masclista, i per la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, les OAVD, per acord del Govern de la Generalitat de 21 d'octubre de 2003, es constitueixen també com a punt de coordinació de les ordres de protecció de les víctimes de violència domèstica i de gènere dins de l'àmbit territorial de Catalunya.

4. Participants i metodologia

Abans d'entrar a descriure quina ha estat la metodologia de treball, cal destacar que, des del primer moment, es va considerar imprescindible que el disseny de l'instrument sortís de la reflexió i l'expertesa compartida pels professionals que treballen a les OAVD.

Aquest fet ha estat fonamental, ja que l'eina que s'ha creat en el marc d'aquest *Debat a bat* s'ha d'incorporar a la pràctica professional de les OAVD. Però, a més, s'entén que són els professionals els qui coneixen més bé la realitat de les víctimes de violència de gènere i violència domèstica amb qui estan intervenint.

De manera que, en la creació del grup que havia de conformar el *Debat a bat* que ara ens ocupa, havíem de comptar amb professionals que representessin àmpliament tots els equips d'atenció a la víctima. Així doncs, hi han participat professionals de totes les OAVD de Catalunya.

A més, hi han participat les professionals de l'Àrea d'Atenció i Reparació a la Víctima. També, en el procés de debat, reflexió i creació d'aquest instrument, hem disposat del guiatge d'un facilitador que ha dotat tot el procés de rigor acadèmic i de qualitat conceptual i metodològica.²

El procés de creació i disseny de l'instrument d'avaluació de les necessitats de les víctimes s'ha realitzat mitjançant la reflexió, les aportacions, el debat i el consens dels professionals participants, i sempre tenint en compte la seva experiència i expertesa en aquest àmbit.

Cal dir que el format *Debat a bat* proposat pel Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada ha permès crear un espai de trobada i de treball idoni per a la discussió, el consens i la presa de decisions en la creació de l'instrument.

---

² Tots els professionals participants estan referenciats a [l'apartat 7 del present document](#).

Procés d'elaboració

El procés d'elaboració s'ha estructurat en set sessions de treball i una fase de validació posterior. Aquestes sessions s'han dividit en cinc d'inicials, seguides d'un lapse de temps de dos mesos en què s'ha dut a terme l'aplicació pràctica de l'eina a alguns casos per tal de comprovar-ne l'ajust.

Posteriorment s'han dut a terme les dues sessions de seguiment que han servit per revisar la primera proposta i acabar d'ajustar-la en funció dels resultats obtinguts durant els dos mesos de proves, i finalment s'ha validat l'instrument.

Així doncs, al llarg de la primera fase, es va crear l'instrument d'avaluació tenint en compte les necessitats de les víctimes de violència de gènere detectades pels equips i el tipus d'intervenció que se'n deriva.

Entre la primera i la segona fase, es va establir un període en què els professionals dels diferents equips van fer proves amb l'instrument creat amb alguns dels casos en què estaven treballant per tal de validar-ne la utilitat i adequació. Un cop provat l'instrument, es van dur a terme les dues sessions addicionals per tal de polir i donar forma definitiva a l'eina.

En relació amb l'organització de les sessions, s'han establert diferents rols. D'una banda, els professionals de les diferents OAVD han representat els seus respectius equips, tot participant en el debat i la creació de l'instrument. A més, els professionals que han participat en aquest *Debat a bat* han assumit el compromís de fer-ne partícips la resta de companys dels respectius equips, cosa que ha permès incorporar-hi totes les opinions.

D'altra banda, les professionals de l'Àrea de Reparació i Atenció a la Víctima, a més de participar en aquest procés creador consensuat, han recollit les actes de cada una de la sessions, han anat confeccionant l'instrument resultant sobre la base de les aportacions realitzades i han redactat el document final.

I tot això amb el guiatge de l'Antoni Ruiz que, en el seu rol de facilitador, ha aportat criteris metodològics i acadèmics a tot aquest procés.

5. Instrument d'avaluació de necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar

---

L'Instrument d'avaluació de les necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar ateses a les OAVD de Catalunya ha de permetre conèixer quines són les necessitats de les víctimes amb què s'intervé. Ha d'ajudar a detectar les àrees de més vulnerabilitat i, a partir d'aquí, ha de servir per definir el pla de treball i ajudar a decidir la intervenció.

Es tracta de poder identificar els aspectes personals, judicials, socials, psicològics i relacionals que requereixen una major incidència professional i, sobre la base de les necessitats detectades, establir un pla de treball que ajudi a atendre-les de manera adequada i individualitzada. Així doncs, aquestes àrees actuaran com a catalitzadors a l'hora d'establir el pla de seguiment, perquè permetran posar el focus sobre els aspectes en que s'ha de incidir o caldrà tenir en compte, alhora que determinaran el grau de vulnerabilitat de la situació.

S'ha de tenir en compte que, per definició, l'instrument és una eina dinàmica que determinarà el pla de treball que caldrà implantar en el decurs de la intervenció amb les víctimes. Cal destacar que fins ara s'ha definit com una eina específica per al treball amb víctimes de violència en l'àmbit familiar.

5.1 Entorn d'aplicació de l'instrument

Abans d'entrar a definir les característiques pròpies de l'instrument hem de tenir en compte com es produeix el primer contacte dels professionals de les oficines amb aquestes víctimes. L'accés de les víctimes al servei es produeix per diferents vies:

a) Quan la víctima del delictes ho demana explícitament

Ens referim aquí a les víctimes que s'adrecen de manera autònoma i voluntària a les OAVD, bé perquè coneixen el servei per intervencions anteriors, bé perquè alguna persona els ha parlat d'aquest servei o bé perquè han estat derivades des d'algun servei de la xarxa de recursos.

b) En seu judicial durant la guàrdia VIDO

En aquest cas ens referim als casos en què la primera intervenció professional es produeix al jutjat especialitzat en violència sobre la dona, competent quan la víctima compareix davant del jutge en qualitat de denunciant.

Aquí es pot intervenir abans, durant o després de la compareixença:

- Abans de la compareixença, perquè en el moment que la víctima formalitza la denúncia davant del cos policial de Mossos d'Esquadra aquests li notifiquen que, just abans de compareixer davant el jutge, pot adreçar-se al professional de l'OAVD que trobarà a la seu del jutjat, o perquè el mateix jutjat sol·licita la presència d'aquest professional.
- Durant la compareixença, perquè atès l'estat emocional o de crisi en què es pot trobar la víctima, es recomana que hi hagi un professional de l'OAVD per fer una primera intervenció i facilitar la declaració.
- Després de la compareixença, quan a la víctima se li ha atorgat una mesura de protecció i és derivada a l'OAVD o, si no li ha estat atorgada, per valorar una possible situació de desemparament o vulnerabilitat.

c) De manera oficiada arran d'una mesura de protecció dictada pel jutge o tribunal

En aquests casos, l'oficina de referència activa el protocol de seguiment de la mesura de protecció d'acord amb el contingut del manament judicial de protecció, cosa que comporta la comunicació del tècnic de l'OAVD amb la víctima.

5.2 Exploració i tipus d'intervenció

Un cop realitzat el primer contacte amb la víctima i després de la primera atenció, és quan s'aplicarà l'instrument, que, com veurem, ens aportarà informació relativa a dos aspectes:

a) Ens orientarà en l'exploració de la informació que ens ha de servir per identificar els aspectes que convé treballar amb la víctima de manera prioritària.

Aquesta identificació ha d'ajudar a definir les característiques, les necessitats, les potencialitats i el grau de vulnerabilitat, fortaleses o necessitats de protecció de la víctima.

A partir d'aquest primer resultat es podrà identificar la major o menor complexitat que la situació explorada representa per al professional que hi ha d'intervenir.

La informació recollida mitjançant l'instrument ha de permetre fer una primera diagnosi del cas i destacar-ne les àrees en què la víctima és més vulnerable en cada moment i on, consegüentment, el professional haurà d'incidir.

Així doncs, l'instrument ha d'ajudar a posar de manifest els aspectes en què és desitjable que el professional intervingui o, si més no, que cal tenir en compte, atès que existeixen determinades mancances o dificultats afegides. Ha de ser una eina que permeti elaborar plans de treball adequats i adreçats a resoldre les necessitats de cada una de les víctimes de manera sistematitzada i que quedin registrats en la base de dades de les OAVD.

Les àrees que es tenen en compte en el moment de fer l'avaluació són les següents:

- L'existència de mesures de protecció.
- La gravetat dels fets.
- Determinades característiques de vulnerabilitat de la víctima.
- Determinades característiques de l'agressor que poden incidir en la vulnerabilitat de la víctima.
- La relació existent entre l'agressor i la víctima, en tant que pot afectar la situació de fragilitat de la víctima que estem atenent.

b) Podrem establir el tipus d'intervenció que cal realitzar en cada cas i la intensitat del seguiment.

El tipus d'intervenció es defineix a partir de l'encreuament de dues dades:

- La identificació de la complexitat del cas. S'han de comptabilitzar en quantes àrees convé intervenir, és a dir, les àrees en què s'han detectat necessitats.
- La puntuació global obtinguda.

De l'encreuament d'aquestes dues dades se'n derivarà el nivell de seguiment, que oscil·larà entre:

- Baix
- Moderat-baix
- Moderat-alt
- Alt

5.3 Registre de la informació

La informació obtinguda i el resultat de l'exploració es recollirà a la base de dades (SIOAVD).

Així doncs, el nivell de seguiment es correspon amb els resultats que s'obtenen i que són visibles a la base de dades un cop introduïda la valoració de cada un dels indicadors.

La informatització de la informació persegueix diferents objectius:

- D'una banda, tenir la informació del cas sistematitzada i recollida en una única base de dades per tal que tant el professional referent, com altres professionals que poden haver d'intervenir en el cas, hi pugui accedir més fàcilment.
- D'altra banda, facilitar la sistematització de les actuacions que s'han de realitzar en les àrees en què cal intervenir, les quals restaran recollides també a la base de dades, i també definir i establir el pla de treball a dur a terme amb cada víctima en el moment de fer la seva avaluació.

5.4 Fases d'aplicació de l'instrument

L'instrument ha de ser una eina útil i que alleugereixi la càrrega organitzativa dels equips professionals. La seqüència que es deriva de l'aplicació de l'instrument es resumeix en les fases següents:

1a. Exploració del cas i registre de la informació

S'avalua cada un dels indicadors.

2a. Obtenció de la puntuació resultant

S'obté a partir de les puntuacions assignades a cadascun dels indicadors i de la suma dels totals de les àrees avaluades.

3a. Valoració del resultat

En aquest moment s'haurà de fer una doble valoració:

- Es comptabilitzarà la puntuació obtinguda en cada un dels indicadors i, a partir d'aquí, es definiran les àrees que caldrà treballar amb la víctima. Això ens permetrà establir la complexitat del cas en funció de la situació personal, social, familiar i judicial en què es troba i del nombre d'àrees en què convé intervenir o que s'han de tenir en compte, i establir el pla de treball.
- Es valorarà la **puntuació global** resultant que s'obtindrà de la suma total.

L'encreuament del resultat relatiu a la complexitat del cas (nombre d'àrees a treballar) i la puntuació global (total) ens informarà de les característiques de la víctima i del seu grau de vulnerabilitat. És a partir d'aquí que s'haurà d'establir el **nivell de seguiment**.

4a. Valoració de la complexitat del cas

Com hem dit, la consideració de major o menor complexitat del cas té a veure amb el nombre d'àrees que cal tenir en compte en el pla de treball. Els criteris per determinar la complexitat del cas són:

- **Alta complexitat.** El resultat obtingut estableix que les cinc àrees requereixen intervenció professional o s'han de tenir en compte.
- **Mitjana complexitat.** Hi ha tres o quatre de les àrees avaluades que requereixen intervenció professional o s'han de tenir en compte.
- **Baixa complexitat.** Les àrees en què s'ha d'incidir oscil·len entre cap i dues.

5a. Definició del nivell de seguiment

Els resultats obtinguts fins al moment i l'encreuament de les dues dades determinaran, com es veurà més endavant, el nivell de seguiment, el tipus d'intervenció i les característiques del seguiment que el professional de referència ha de realitzar amb aquella víctima. El tipus de seguiment variarà en funció del grau d'intensitat que requereixi. Les intervencions més prioritàries donaran per resultat un grau de seguiment **alt** mentre que, en l'extrem oposat, trobarem els casos en què **no caldrà fer seguiment**.

6a. Registre del nivell de seguiment i temporització

El seguiment a realitzar quedarà registrat a la base de dades de les OAVD i marcarà el calendari d'actuacions i la temporalitat que el tècnic referent ha de seguir.

5.5 Definició de les àrees

Com ja s'ha esmentat amb anterioritat, l'instrument permet avaluar **diferents àrees** que tenen a veure amb la situació de la víctima. Les àrees que es tenen en compte són:

1. L'existència de mesures de protecció.
2. La gravetat dels fets.
3. La vulnerabilitat de la víctima.
4. Les característiques de la persona agressora, i com incideixen en la vulnerabilitat de la víctima.
5. La relació existent entre la persona agressora i la víctima, en la mesura que pot afectar la situació de fragilitat de la víctima

Per tal d'avaluar aquestes àrees, l'instrument incorpora l'exploració de diferents indicadors que estan vinculats a cada una de les cinc àrees. Aquestes àrees actuaran com a àrees a l'hora de posar en marxa determinats tipus d'actuació, i d'aquí se'n derivarà també el nivell de seguiment. Així doncs, aquestes àrees són:

- Mesures de protecció
  - Fets
  - Víctima
  - Agressor
- Relació actual víctima-agressor

L'eina pretén facilitar l'organització i sistematització de la feina, alhora que es produeix un consens professional en els models d'intervenció, amb criteris compartits i definint els mateixos eixos d'exploració i intervenció per a totes les víctimes.

Així, els indicadors a avaluar quedaran recollits i actualitzats en la base de dades, que donarà informació vàlida als equips respecte de:

- Les àrees en què s'ha d'intervenir amb la víctima.
- La informació que el professional desconeix i que podria indicar que cal continuar explorant.
- El tipus de seguiment (més o menys intensiu) que s'ha de fer en funció de la situació global de la víctima.

Un cop més, s'ha de recordar que la recollida, registre i buidatge de la informació esmentada és de caràcter dinàmic i s'anirà adaptant a la realitat de la víctima en cada moment.

A continuació es definiran cada una de les àrees i es concretarà la manera com avaluar-les. A més, es definirà com incidiran en la determinació del grau de vulnerabilitat de la víctima, de la complexitat que el seu cas representa i, consegüentment, del tipus d'intervenció que el professional haurà de realitzar i el nivell de seguiment.

En definitiva es tracta de traslladar a un format binari la puntuació obtinguda per a cada àrea (0/1), que indicarà absència/presència de la necessitat de tenir en compte o intervenir sobre cada una de les àrees.

Finalment, en el punt 5.8³ del present document s'incorpora el «**Glossari de conceptes**». Aquest document és la guia que ha de seguir el professional per valorar i puntuar els diferents indicadors. En aquest document hi trobarà la referència de com aquesta puntuació opera en la determinació del tipus d'intervenció a fer en cada cas.

5.5.1 Mesures de protecció

Per mesures de protecció entenem totes les ordres de protecció de caràcter penal que conté l'ordenament jurídic, les quals poden ser de caràcter cautelar o bé de caràcter condemnatòri i definitiu.

Pel que fa a la utilització de l'instrument, les mesures que s'han de tenir en compte són les que tenen a veure amb la víctima i amb el mateix agressor. Si hi ha mesures de protecció en relació amb altres agressors no es faran constar en aquesta avaluació. Així doncs:

Les mesures de protecció són en relació amb l'agressor dels fets actuals. Si hi ha mesures de protecció en relació a un altre agressor no es tindran en compte en aquesta avaluació.

S'ha de tenir en compte que, ja abans de la incorporació d'aquesta eina, l'existència o absència de mesures de protecció determinava el tipus d'intervenció que calia realitzar amb les víctimes i, en definitiva, les actuacions professionals que se'n deriven.

Un cop més, recordem que les OAVD són el punt de coordinació de les ordres de protecció i que quan aquestes ordres existeixen generen en els equips actuacions ineludibles que s'han de mantenir.

---

³ Glossari de conceptes: àrees i indicadors, [Punt 5.8 del present document](#).

En relació amb l'instrument, caldrà diferenciar si les mesures de protecció són vigents o estan extingides, o bé si no hi ha mesures de protecció, entenent que una víctima sense cap mesura de protecció és més vulnerable que una víctima que va tenir una mesura i s'ha extingit.

La puntuació d'aquest àrea per determinar **les característiques de vulnerabilitat de la víctima** és la següent:

- Amb mesures de protecció extingides: puntuació 0
- Amb mesures de protecció vigents: puntuació 1
- Sense mesures de protecció: puntuació 2

Quan el resultat global d'aquest àrea és 1 o 2, indica que el professional de referència ha d'intervenir necessàriament en aquesta àrea.

5.5.2 Fets

Aquest àrea es refereix als fets coneguts pel professional. Per valorar-ho s'haurà d'incorporar la informació obtinguda per diferents fonts. D'una banda, la que consta en la sentència o la interlocutòria i/o en tota la documentació judicial o policial a la qual es tingui accés, però també tot allò que relata la víctima en relació amb les accions comeses pel seu agressor, hagin estat objecte de denúncia o no.

La valoració dels fets té un caràcter global. El professional ha d'avaluar, d'una banda, l'existència del fet, tenint en compte la qualificació jurídica (si n'hi ha), i també la intensitat quant a la gravetat i/o l'impacte que els fets ocasionen en la víctima.

És una valoració realitzada pel professional, més enllà dels fets continguts en la documentació policial i judicial. Aquesta avaluació es basa en el relat de la víctima i es complementa amb la documentació policial, judicial, mèdica, psicològica o social de què es disposi, i també està en funció d'on continuï el procés penal (audiència o jutjat penal).

1. En relació amb aquest àrea, el professional ha d'avaluar, d'una banda, **l'existència del fet** i, de l'altra, la **intensitat** quant a la gravetat i/o l'impacte que els fets ocasionen en la víctima.

Aquesta valoració es fa quantificant de 0 a 3, essent

- 0 absència o es desconeix,
- 1 lleu,
- 2 greu i
- 3 molt greu.⁴

2. S'avaluen **cinc indicadors**, entre 0 i 3 punts cadascun d'ells. Un cop quantificats tots els indicadors, i fent el sumatori, la puntuació total oscil·larà de 0 a 15. Els ítems a avaluar són:

---

⁴ Definit a [5.8 Glossari](#).

1. Agressió física
  2. Agressió sexual
  3. Utilització d'armes
  4. Amenaces i coaccions
  5. Maltractament psicològic
3. Així doncs, un cop integrada tota la informació relativa a tots els fets coneguts en relació amb aquest agressor, l'àrea *Fets* es podrà **qualificar** de la manera següent:
- Fet lleu: puntuació total de 0 a 5
  - Fet greu: puntuació total de 6 a 10
  - Fet molt greu: puntuació total d'11 a 15
4. En traslladar la puntuació total resultant a un format binari (0/1) que ens permeti determinar si aquesta àrea serà objecte de consideració o intervenció, haurem de tenir en compte que:
- Fet lleu (de 0 a 5): puntuació 0
  - Fet greu o molt greu (de 6 a 15): puntuació 1

5.5.3 Víctima

Aquest àrea i els indicadors que conté ofereixen informació sobre quines són les condicions de la víctima en cada moment per poder elaborar el pla de treball que doni resposta a les seves necessitats i potencialitats.

En general, aquesta àrea valora l'estat de la víctima, tenint en compte els aspectes que considerem que poden afectar més la seva vulnerabilitat.

S'ha de tenir en compte tota la informació de què es disposi, tant la que deriva del contacte o intervenció amb la mateixa víctima com la que es dedueix de la documentació policial i/o judicial o de la coordinació amb altres serveis o recursos.

L'avaluació d'aquest àrea es divideix en dos grans apartats, *Inter* i *Intra*. Cada un dels apartats es puntua de la manera que s'explica a continuació.

1a. INTER

Es valoren les circumstàncies interpersonals, socials i/o relacionals que s'han consensuat com a més rellevants a l'hora de considerar la major o menor vulnerabilitat de la víctima.

Els indicadors que s'han d'avaluar són:

1. Xarxa de suport
2. Recursos econòmics
3. Situació administrativa
4. Càrregues familiars
5. Altres relacions de violència

Així doncs, en aquest apartat es tindran en compte cinc indicadors. Cada un obté una puntuació de 0 o 1, essent 0 *absent* o *es desconeix* i 1 *present*. La puntuació màxima és de 5 punts.

2a. INTRA

Aquest aspecte pretén avaluar els aspectes individuals, personals i psicològics de la víctima que s'han considerat més rellevants. Es divideix en dos blocs: el primer, bloc I, recull les característiques personals de la víctima; el segon, bloc II, fa referència a les característiques cognitives i de percepció. S'avalua de la següent manera:

Bloc I. Característiques personals de la víctima

Es tindran en compte sis indicadors. Cada un té una puntuació de 0 si és absent o es desconeix i de 0,5 o 1 si és present. La puntuació màxima per al **bloc I** és de 5,5. Els indicadors són:

1. Necessitats de contenció
2. Edat
3. Discapacitat
4. Salut mental
5. Toxicomanies
6. Dificultats idiomàtiques

Bloc II. Característiques cognitives/percepció

Es valoren quatre indicadors. Cada indicador té una puntuació de 0 si és absent o es desconeix, i d'1,50 si és present. La puntuació màxima per al **bloc II** és de 6. Els indicadors a avaluar són:

1. Valors i creences
2. Necessitat d'intervenció
3. Percepció del risc
4. Resistència al canvi

En definitiva, en relació amb l'àrea de la víctima, un cop avaluats ambdós apartats (INTER/INTRA) i després d'haver puntuat tots els indicadors, la puntuació total oscil·la entre 0 i 16,5.

Així doncs, obtindrem una puntuació global que es traduirà en els resultats següents:

- Baixa vulnerabilitat: puntuació de 0 a 5
- Moderada vulnerabilitat: puntuació de 6 a 10
- Alta vulnerabilitat: puntuació d'11 a 16,5

A més de la puntuació global respecte de la vulnerabilitat, les puntuacions per apartats ens indiquen si hi ha alguna de les àrees d'intervenció que s'ha d'abordar de manera més intensiva. Així, per exemple, la valoració global pot indicar que la víctima és poc vulnerable perquè té molts recursos socials i de xarxa, però puntua molt alt en l'apartat INTRA.

Aquesta puntuació indica que és molt vulnerable internament i que mostra pocs recursos personals per fer front a la situació de violència. Això ens permetrà dibuixar un pla d'intervenció ajustat a les seves necessitats.

I una vegada més, en traslladar aquestes puntuacions a un format binari per traspasar el resultat a la taula de perfil segons la complexitat del cas, hem de considerar que:

- Baixa vulnerabilitat: puntuació 0
- Moderada o alta vulnerabilitat: puntuació 1

Sempre que l'àrea *víctima* resulti rellevant (és a dir, que tingui una puntuació d'1) indicarà al professional que ha de fer tasques dirigides a resoldre o atendre les necessitats específiques que han estat detectades.

5.5.4 Agressor

La valoració d'aquest àrea ha de permetre identificar els aspectes propis de l'agressor que puguin ser rellevants per a la situació de la víctima i que cal tenir en compte a l'hora de definir el pla de treball amb ella.

Es pretén avaluar el risc que l'agressor pot representar per a la víctima. El professional ha de fer una valoració tenint en compte, d'una banda, la informació aportada per la víctima i, de l'altra, tota la informació rellevant referida a l'agressor procedent d'altres recursos i equips (centres penitenciaris, mesures penals alternatives, sistema Viogèn, Mossos d'Esquadra, serveis socials d'atenció primària, equips d'assessorament tècnic penal, serveis especialitzats etc.), o la que es desprèn de la documentació judicial i/o policial.

Les variables a valorar respecte de l'agressor també estan distribuïdes en dos apartats i tenen a veure amb la seva situació interpersonal i intrapersonal.

S'ha de valorar el risc o perillositat que l'agressor representa per a la víctima, puntuant cada indicador segons si és inexistent o es desconeix (puntuació 0), o és present (puntuació 0,5, 1, 1,25 o 1,50, segons el cas). Cada un dels apartats es puntuarà de la manera següent:

1a. INTER

Es valoren les circumstàncies interpersonals, socials i/o relacionals més rellevants a l'hora de considerar la major o menor perillositat que suposa la persona agressora per a la víctima. Aquests indicadors són:

1. Agressor en llibertat
2. Parador desconegut
3. Trencament de condemna
4. Antecedents de violència
5. Excarceració d'alt risc
6. Protocol d'urgència de mesures penals alternatives o de centres penitenciaris

Cada un d'aquests sis indicadors obté una puntuació de 0, 0,5, 1 o 1,5 essent 0 *absent* o *es desconeix*, i tota la resta *present*.

2a. INTRA

En aquest segon apartat es valoren alguns aspectes individuals, personals socials i psicològics de l'agressor que es consideren determinants per a l'augment del risc de la víctima. Les variables a valorar en aquest cas són quatre, i cal assignar a cada una *present* o *absent* / *es desconeix*.

1. Trastorns de salut mental
2. Toxicomanies
3. Negació- justificació
4. Exclusió social

Cada una de les variables d'aquest segon apartat té una puntuació d'1,25 o 1,50.

Finalment, un cop avaluats tots els indicadors possibles en relació amb l'agressor, la puntuació total oscil·la entre 0 i 11,5, de manera que:

- Baixa perillositat: puntuació de 0 a 4
- Moderada perillositat: puntuació de 5 a 8
- Alta perillositat: puntuació de 9 a 11.5

Quan traslладem aquesta puntuació al format binari, resulta que:

- Baixa perillositat: puntuació 0
- Moderada o alta perillositat: puntuació 1

Així quan aquest resultat sigui 1, indicarà que s'han de tenir en compte alguns aspectes relacionats amb l'agressor a l'hora de dissenyar la intervenció amb la víctima.

5.5.5 Relació actual víctima-agressor

Finalment, aquesta darrera àrea pretén recollir tots els aspectes rellevants que tenen a veure amb la relació que tenen o han tingut víctima i agressor i que poden tenir una incidència a l'hora d'avaluar necessitats i definir el pla de treball.

Fa referència als aspectes de la relació entre víctima i agressor que poden afegir una complexitat específica i tenir una incidència directa en la situació de la víctima.

Respecte d'aquest darrer àrea es valoraren quatre indicadors que es considera que tenen una especial rellevància per la complexitat afegida que suposen:

1. Fills menors en comú
2. Assetjament i control
3. Trencament de la relació
4. Relació actual

S'ha d'indicar 0 si és *absent* o *es desconeix* o 1 si és *present*.

La puntuació d'aquest àrea té una puntuació màxima de 4 punts. Es considera que:

- No hi ha increment de la complexitat de la relació: puntuació 0
- Increment moderat/alt de la complex. de la relació: puntuació d'1 a 2
- Increment molt alt de la complex. de la relació: puntuació de 3 a 4

Considerarem que aquest àrea és destacable quan la puntuació global dels indicadors sigui superior a 1, de manera que:

- Quan la puntuació és 0: puntuació 0
- Quan la puntuació és superior a 1: puntuació 1

5.6 Formulari de l'instrument

A continuació adjuntem el formulari resultat del consens elaborat per tots els professionals participants en aquest *Debat a bat*.

Com es veurà, el document ha estat elaborat amb la pretensió de ser una eina visual, útil, senzilla i dinàmica que ajudi els equips a fer exploracions sistematitzades i a registrar les àrees d'intervenció que

són més prioritàries per treballar amb la víctima. Tot plegat amb la finalitat última d'elaborar els plans de treball i establir el tipus de seguiment més adequat en cada cas.

Finalment, cal assenyalar que a les taules que adjuntem a continuació s'han fet constar les puntuacions màximes respecte del formulari així com de les àrees que seran objectiu de treball professional. En les dues darreres columnes s'ha fet la conversió al format binari.

Taula 1. Formulari de valoració de les diferents àrees en què s'estructura l'instrument

Àrea	Indicador	Puntuació	RFM*	Àrea susceptible d'intervenció	
MESURES DE PROTECCIÓ	Mesures de protecció extingides 0, vigents 1, sense mesures 2	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2	2	Mesures 0 (= 0) Mesures 1 o 2 (= 1)	1
FETS	Agressió física	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3	15	Fet lleu: de 0 a 5 (= 0) Fet greu: de 6 a 10 (= 1) Fet molt greu: d'11 a 15 (= 1)	1
	Agressió sexual	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3			
	Utilització d'armes	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3			
	Amenaces i coaccions	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3			
	Maltractament psicològic	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3			
VÍCTIMA	INTER		16,5	Baixa vulnerabilitat: de 0 a 5 (= 0) Moderada vulnerabilitat: de 6 a 10 (= 1) Alta vulnerabilitat: d'11 a 16,5 (= 1)	1
	Manca de xarxa de suport social (aïllament social)	☐ 0 ☐ 1			
	Manca de recursos econòmics (ingressos, feina)	☐ 0 ☐ 1			
	Manca de situació administrativa regular	☐ 0 ☐ 1			
	Càrregues familiars	☐ 0 ☐ 1			
	Altres relacions de violència anteriors (<i>parella o altres</i>)	☐ 0 ☐ 1			
	INTRA. Bloc I. Característiques personals de la víctima				
	Necessitat de contenció	☐ 0 ☐ 0,50			
	Edat: menys de 18 o més de 65 anys	☐ 0 ☐ 1			
	Discapacitat física i/o mental	☐ 0 ☐ 1			
	Trastorn mental	☐ 0 ☐ 1			
	Toxicomanies	☐ 0 ☐ 1			
	Desconeixement de l'idioma	☐ 0 ☐ 1			
	Bloc II. Característiques cognitives / percepció				
	Valors i creences que justifiquen submissió i/o la violència	☐ 0 ☐ 1,50			
Manca de consciència de la necessitat de la intervenció	☐ 0 ☐ 1,50				
Manca de percepció del risc	☐ 0 ☐ 1,50				
Resistència al canvi	☐ 0 ☐ 1,50				
AGRESSOR	INTER		11,5	Baix risc: de 0 a 4 (= 0) Risc moderat: de 5 a 8 (= 1) Risc alt: de 9 a 12 (= 1)	1
	Agressor en llibertat	☐ 0 ☐ 0,50			
	Parador desconegut	☐ 0 ☐ 0,50			
	Trencament de condemna	☐ 0 ☐ 1			
	Antecedents de violència (<i>penals i/o policials</i>)	☐ 0 ☐ 1			
	Excarceració de risc alt	☐ 0 ☐ 1,50			
	Activació de protocol d'urgència MPA o CP	☐ 0 ☐ 1,50			
	INTRA				
	Trastorns de salut mental (ideacions de suïcidi, manca de control d'impulsos, etc.)	☐ 0 ☐ 1,25			
	Toxicomanies	☐ 0 ☐ 1,50			
No reconeixement dels fets, discurs justificador, culpabilització de la víctima, etc.	☐ 0 ☐ 1,50				
Exclusió social (manca de recursos econòmics, situació irregular al país, etc.)	☐ 0 ☐ 1,25				
RELACIÓ VÍCTIMA - AGRESSOR	Fills menors en comú	☐ 0 ☐ 1	4	No hi ha risc: puntuació 0 (= 0) Incrementa el risc moderadament: puntuació d'1 a 2 (= 1) Incrementa el risc significativament: puntuació de 3 a 4 (= 1)	1
	Assetjament i control (quan no hi ha MP)	☐ 0 ☐ 1			
	Trencament recent de la relació (dins dels darrers sis mesos) o manifestació de la voluntat de trencar la relació	☐ 0 ☐ 1			
	Existència de relació actual entre víctima i agressor	☐ 0 ☐ 1			
* RFM: Resultat final màxim			49		5

5.7 Nivells de seguiment

Com ja s'ha indicat al llarg de tot el document, el resultat de l'aplicació de l'eina creada és doble: d'una banda, ha de permetre detectar quines són les àrees en què cal incidir més intensament en cada cas concret i conèixer quina complexitat té en relació amb la intervenció a fer amb la víctima i, d'altra banda, ha de permetre establir, en funció de les dades obtingudes en l'exploració, el tipus d'intervenció i el grau d'intensitat del seguiment. D'aquest darrer resultat en direm *nivell de seguiment*.

En aquest sentit, doncs, resulta que la **complexitat de la intervenció** serà més gran com més àrees resultin activades. Per a l'establiment del **tipus d'intervenció i el nivell de seguiment** (d'alta intensitat, d'intensitat mitjana-alta, mitjana-baixa o baixa) hem de tenir en consideració els dos eixos: puntuació total i nombre d'àrees resultant. A partir d'aquests dos valors aplicarem la següent graella:

Taula 2. Seguiment a fer sobre la base dels resultats obtinguts de l'aplicació de l'instrument

Nombre d'àrees resultant	5			Mitjà-alt	Alt	Alt	Alt	
	4			Mitjà-baix	Mitjà-alt	Mitjà-alt	Alt	
	3		Baix	Baix	Mitjà-baix	Mitjà-baix	Mitjà-alt	Alt
	2	Baix	Baix	Baix	Baix	Mitjà-baix		
	1	No seguiment	Baix	Baix				
	0	No seguiment	No seguiment	Baix				
Puntuació total resultant		De 0 a 6	De 7 a 11	De 12 a 18	De 19 a 27	De 28 a 35	De 36 a 43	De 44 a 49

Aquesta informació vindrà donada automàticament per la base de dades, de manera que, un cop introduïdes les dades corresponents, el professional sabrà el nivell i la temporalitat del seguiment.

D'altra banda, aquest registre ha de permetre establir el calendari de les actuacions i l'ordre de prioritats de la intervenció que hem d'oferir a la víctima.

5.8 Glossari de conceptes: àrees i indicadors

Taula 3. Definició de les mesures, descripció dels indicadors i ítems de puntuació

ÀREA	CARACTERÍSTIQUES	INDICADOR	DESCRIPCIÓ	Puntuació
MESURES DE PROTECCIÓ	Les mesures de protecció són en relació amb l'agressor dels fets actuals. Si hi ha mesures de protecció en relació amb un altre agressor no es tindran en compte en aquesta avaluació.	Mesures de protecció extingides	Inclou mesures cautelars i ordres de protecció adoptades en qualsevol procediment judicial, en relació amb el mateix agressor, que hagin finalitzat.	☐ 0
		Mesures de protecció vigents	Qualsevol mesura o ordre de protecció que sigui vigent en el moment de l'avaluació.	☐ 1
		Sense mesures de protecció	No té cap mesura ni ordre de protecció, bé perquè no s'han demanat mai, bé perquè tot i haver-les demanades no se li hagin concedit o bé perquè se li han aixecat (ha deixat de tenir-ne) després d'un recurs.	☐ 2
FETS	La valoració dels fets té un caràcter global. El professional ha d'avaluar, d'una banda, l'existència del fet, tenint en compte la qualificació jurídica (si n'hi ha), i també la intensitat quant a la gravetat i/o l'impacte que els fets ocasionen en la víctima.	Agressió física	Inclou qualsevol mena d'agressió física. La gravetat es valora en funció de les lesions:	☐ 0
			1: sense lesions	☐ 1
			2: amb lesions lleus o greus	☐ 2
			3: amb lesions de consideració molt greu	☐ 3
	Agressió sexual	Inclou qualsevol delictes contra la llibertat o la indemnitat sexual.	☐ 0	
			☐ 1	
			☐ 2	
	Útilització d'armes	Comporta l'ús de qualsevol instrument, eina o arma durant la comissió del delictes. Es puntua tenint en compte: 0: sense utilització de cap arma o instrument 1: utilització d'altres instruments que no siguin 2 o 3 2: utilització d'estrís o eines que poden fer mal (bat de beisbol, pedra, ampolla, vidre...) 3: utilització d'armes de foc, armes blanques (inclou tota la varietat de ganivets o similars) o líquids abrasius	☐ 0	
			☐ 1	
			☐ 2	
Amenaces i coaccions	Amenaces a la víctima amb verbalitzacions que tenen a veure amb fer mal a la família o a ella mateixa; o impedir o forçar la víctima a fer o no fer determinades coses. Es puntua en funció de l'impacte, del temps i de la seva credibilitat, és a dir, més greu com més temps i més quantitat. Així, puntuarem: 0: sense amenaces 1: amenaces puntuals, gairebé mai 2: amenaces greus, tant verbals com escrites, i de tant en tant 3: sovint o molt sovint, amenaces verbals més accions indirectes cap a la víctima (matar un animal domèstic de la víctima, cremar, ratllar o fer malbé el seu cotxe, l'agressor s'intenta suïcidar, la tanca amb clau a casa seva...)	☐ 0		
		☐ 1		
		☐ 2		
Maltractament psicològic	Menyscabament mental i/o emocional que l'agressor causa a la víctima de manera continuada i perllongada en el temps. Es puntuarà: 0: absència de maltractament psicològic 1: inici del control per part de l'agressor, però la víctima manté plenament l'autonomia 2: hi ha anul·lació de la víctima com a persona, però encara manté àrees d'autonomia (com ara anar a treballar) i no es troba aïllada 3: el maltractament psicològic té com a conseqüència l'anul·lació de la víctima com a persona i el seu aïllament	☐ 0		
		☐ 1		
		☐ 2		
			☐ 3	

ÀREA	CARACTERÍSTIQUES	INDICADOR	DESCRIPCIÓ	Puntuació
S'ha de tenir en compte tota la informació de què es disposi, tant la que es deriva del contacte o intervenció amb la mateixa víctima com la que es dedueix de la documentació policial i/o judicial o de la coordinació amb altres serveis o recursos.		INTER		
		Manca de xarxa de suport social i/o familiar positiu (aïllament social)	Fa referència a les situacions que comporten una situació d'aïllament social. És un indicador que reflecteix l'absència de recursos de suport, personals i/o professionals (xarxa de família extensa en condicions d'oferir suport positiu, entitats o recursos especialitzats o d'altres).	☐ 0 ☐ 1
		Manca de recursos econòmics (ingressos, feina)	Fa referència a les situacions econòmiques de dependència/autonomia. S'ha de discriminar si la víctima té prou ingressos per subsistir. S'ha de tenir en compte qualsevol mena d'ingrés (provinent de feina, rendes, ajudes econòmiques, pensions i/o prestacions, etc.).	☐ 0 ☐ 1
		Manca de situació administrativa regular	Fa referència a la manca de documentació regularitzada que permeti l'accés de la víctima al mercat laboral, a les ajudes i/o als serveis de la xarxa pública.	☐ 0 ☐ 1
		Càrregues familiars (fills a càrrec, pares dependents, etc.)	Inclou qualsevol persona que depengui econòmicament i/o que estigui a càrrec de la víctima.	☐ 0 ☐ 1
		Altres relacions de violència anteriors (parella o altres)	Inclou antecedents de qualsevol relació familiar o de parentiu marcada per la violència. Fa referència a situacions de violència en d'altres relacions de parella anteriors, i també a la família d'origen.	☐ 0 ☐ 1
		INTRA Bloc I. Característiques personals de la víctima		
		La víctima necessita contenció (no es valorarà en la guàrdia de VIDO)	Inclou tots els indicadors fisiològics i/o emocionals que atenuen les capacitats de la víctima. Es tenen en compte aspectes fisiològics, com taquicàrdies, hiperventilació o plor recurrent, però també altres qüestions d'ordre psicològic de la víctima en el moment de la intervenció, com la dificultat per ordenar el pensament, la desorientació, la por, el bloqueig cognitiu, la ràbia o la tristesa manifesta..	☐ 0 ☐ 0,50
		Edat: menys de 18 o més de 65 anys	La víctima té 17 anys o menys, o bé 65 anys o més.	☐ 0 ☐ 1
		Discapacitat física i/o mental	La víctima té reduïda o li manca alguna capacitat física i/o mental que augmenta la seva vulnerabilitat.	☐ 0 ☐ 1
		Trastorn mental	La víctima presenta algun trastorn mental o de la personalitat que probablement afecta la seva estabilitat emocional i/o la seva conducta.	☐ 0 ☐ 1
		Toxicomanies	La víctima fa un consum abusiu de substàncies tòxiques i/o estupefaents, que inclou alcohol, cànnabis o qualsevol altre mena de droga.	☐ 0 ☐ 1
		Desconeixement de l'idioma	La víctima no domina l'idioma (català o castellà), i això li suposa una dificultat afegida que augmenta la seva vulnerabilitat.	☐ 0 ☐ 1
		Bloc II. Característiques cognitives / percepció		
		Valors i creences que justifiquen la submissió i/o la violència	Fa referència als pensaments o ideacions expressades per la víctima a partir dels quals es pot deduir una acceptació de la relació de domini-submissió basada en patrons culturals i/o familiars que estan interioritzats i acceptats.	☐ 0 ☐ 1,50
		Manca de consciència de la necessitat de la intervenció	Es refereix a les situacions en què la víctima no creu que els serveis especialitzats puguin fer res per ajudar-la i no accepta la intervenció o els recursos oferts.	☐ 0 ☐ 1,50
		Manca de percepció del risc	Es refereix a la dissonància entre la percepció del risc que té el professional i la que té la víctima.	☐ 0 ☐ 1,50
		Resistència al canvi	Es refereix a actituds o accions de la víctima a partir de les quals es pot inferir que té dificultats per generar un canvi i/o modificar la seva situació.	☐ 0 ☐ 1,50

AGRESSOR

ÀREA	CARACTERÍSTIQUES	INDICADOR	DESCRIPCIÓ	Puntuació
Es pretén avaluar el risc que l'agressor pot representar per a la víctima. El professional en farà una valoració tenint en compte, d'una banda, la informació aportada per la víctima i, d'altra banda, tota la informació rellevant procedent d'altres recursos i equips, com ara centres penitenciaris, mesures penals alternatives, sistema Viogèn, Mossos d'Esquadra, serveis socials de l'àmbit penal, equips d'assessorament tècnic penal, centres d'atenció social o d'altres serveis especialitzats que ofereixen informació sobre l'agressor, i també la que es desprèn de la documentació judicial i/o policial.		INTER		
		Agressor en llibertat	Quan l'agressor no és en un centre penitenciari, en un centre educatiu de justícia juvenil o en un centre d'internament per al compliment d'una mesura de seguretat.	☐ 0 ☐ 0,50
		Parador desconegut	Quan, en el moment de la denúncia, el presumpte agressor no s'ha presentat al requeriment judicial i/o s'imposa una ordre de crida i cerca.	☐ 0 ☐ 0,50
		Trencament de condemna	Qualsevol trencament de mesura o de condemna per fets relacionats amb la mateixa víctima.	☐ 0 ☐ 1
		Antecedents de violència	Fa referència a tots els antecedents de delictes violents, siguin o no contra la mateixa víctima, de què es té coneixement.	☐ 0 ☐ 1
		Excarceració de risc alt	Des del centre penitenciari o des de l'OAVD s'ha fet una valoració d'alt risc de reincidència delictiva en el moment de l'excarceració, s'ha activat el protocol corresponent i s'ha posat en coneixement de la Fiscalia.	☐ 0 ☐ 1,50
		Activació de protocol d'urgència MPA o CP	Des de l'equip de MPA s'ha detectat una situació de risc que motiva l'activació del protocol d'urgència amb l'OAVD: amenaces expresses en relació amb la víctima, evasió o no retorn durant un internament per mesura de seguretat. També es marcarà aquest ítem quan des del centre penitenciari o des d'un centre d'internament de mesures de seguretat informin d'un no retorn o evasió.	☐ 0 ☐ 1,50
		INTRA		
		Trastorns de salut mental (idearis de suïcidi, manca de control d'impulsos, etc.)	Fa referència a trastorns psicopatològics o de la personalitat que facin pensar que la conducta de l'agressor és imprevisible o que està condicionada pel mateix trastorn.	☐ 0 ☐ 1,25
		Toxicomanies	Trastorn per abús de substàncies actiu. Inclou alcohol, cànnabis o qualsevol altra substància tòxica.	☐ 0 ☐ 1,50
		No reconeixement dels fets, discurs justificador, culpabilització de la víctima, etc.	Quan es tingui coneixement que l'agressor té un discurs especialment justificador, sense consciència dels fets i/o culpabilitzador de la víctima.	☐ 0 ☐ 1,50
		Exclusió social (manca de recursos econòmics, situació irregular al país, etc.)	Situació de l'agressor especialment marginal. Inclou la manca de xarxa de suport familiar i professional, així com situacions administratives irregulars.	☐ 0 ☐ 1,25

ÀREA	CARACTERÍSTIQUES	INDICADOR	DESCRIPCIÓ	Puntuació
RELACIÓ VÍCTIMA – AGRESSOR	Fa referència a aquells aspectes de la relació entre víctima-agressor que poden afegir una complexitat específica i tenir una incidència directa en la situació de la víctima.	Fills menors en comú	Fa referència als fills d'ambdós, sobre els quals s'ha de regular el règim de visites, guardes i custòdies, i altres processos civils.	☐ 0 ☐ 1
		Assetjament i control	Fa referència a les situacions en què l'agressor es manté present en el dia a dia de la víctima, trucant-li o acostant-se-li sense que ella ho desitgi. No cal que sigui per amenaçar-la o insultar-la, n'hi ha prou amb la presència no desitjada en els espais habituals de la víctima, si se'n pot deduir una intencionalitat (no una casualitat) de l'agressor.	☐ 0 ☐ 1
		Trencament recent de la relació (en els darrers 6 mesos) o manifestació fefaent de la voluntat de trencar la relació	La relació s'ha trencat en els darrers sis mesos, o bé la víctima inicia els tràmits legals o ha expressat a l'agressor la seva voluntat explícita de trencar la relació.	☐ 0 ☐ 1
		Existència de relació actual entre víctima i agressor	La víctima i l'agressor mantenen la relació de parella, amb convivència o sense.	☐ 0 ☐ 1
		Mesures de protecció		
		Fets		
		Víctima		
		Agressor		
		Relació Víctima-Agressor		
		TOTAL (0 a 49)		

5.9 La fiabilitat de l'instrument

A partir d'un cas específic, cada professional de totes les OAVD de Catalunya i de l'Àrea de Reparació i Atenció a la Víctima ha utilitzat l'instrument i ha emplenat una graella amb les puntuacions per a cada àrea. Aquestes puntuacions s'han traslladat a un programa específic estadístic anomenat SPSS per veure quina concordança hi ha entre professionals (en el model de coeficient Kappa de Coen, s'anomenen codificadors). En total hi han participat 33 codificadors o professionals.

Per tal de comprovar quina és la fiabilitat de l'instrument, s'ha calculat un índex que té a veure amb la precisió del mesurament quan aquest es fa mitjançant variables de tipus categorial. En concret, s'ha utilitzat el coeficient Kappa de Coen perquè es considera que és el més adient, ja que calcula la probabilitat d'acords entre els codificadors de l'instrument, però corregint l'atzar.

Dels coeficients (els seus valors, en tractar-se d'una probabilitat, van de 0 a 1, essent 1 la màxima concordança) d'acord obtinguts, la mitjana se situa en el valor de 0.7, que indica una **bona** concordança

Taula 4. Estadístics dels coeficients

		Valors dels coeficients KAPPA
N	Vàlids	519
	Perduts	0
Mitja		,6928
Mitjana		,7000
Moda		,73
Desviació típica		,11404
Mínim		,35
Màxim		1,00
Percentils	25	,6200
	50	,7000
	75	,7700

En línies generals, podem dir que l'instrument creat presenta una bona fiabilitat o exactitud en el mesurament respecte de la concordança entre observadors.

5.10 Resultat de l'aplicació de l'instrument

Com ja ha estat reiterat al llarg del document, l'instrument creat no pretén ser una eina de predicció del risc ni està dirigida a avaluar estrictament el grau de vulnerabilitat de la víctima, sinó que té per finalitat la definició d'un pla d'intervenció adequat a cada una de les persones que atenem d'acord amb l'exploració i avaluació que el professional fa en cada moment.

En aquest sentit, doncs, l'eina ha d'aportar objectivitat, però sobretot utilitat a l'hora de planificar la intervenció amb la víctima. Per aquest motiu, s'han tingut en compte especialment els casos en què la vulnerabilitat és de caràcter moderat. L'ús de l'instrument ens aporta informació sobre el grau de complexitat que es deriva de cada cas concret.

Però, com determinem quina és la complexitat del cas? La complexitat la determina la quantitat d'àrees susceptibles d'intervenció o de consideració que el professional ha de tenir en compte en l'elaboració del pla de treball individualitzat.

Així doncs, un cop el professional responsable hagi introduït tota la informació que demana el qüestionari, obtindrem un resultat que ens indicarà si la complexitat del cas és:

- **Alta:** les 5 àrees resulten susceptibles d'intervenció o consideració.
- **Moderada:** entre 3 i 4 àrees resulten susceptibles d'intervenció o consideració.
- **Baixa:** l'instrument indica que hi ha vulnerabilitat com a màxim en dues àrees explorades.

Una segona qüestió a plantejar és si hi ha correspondència directa entre la complexitat del cas i la intensitat de la intervenció que el professional referent ha d'oferir a la víctima.

La resposta és per força negativa. El fet que el professional detecti necessitats en diverses àrees no implica necessàriament que el tipus de seguiment adequat sigui de més intensitat. Simplement, indica que el referent del cas ha d'actuar en diferents àrees d'intervenció.

Per això aquesta primera informació sobre la complexitat del cas s'ha de considerar en relació amb la puntuació global obtinguda, de manera que és el creuament de totes dues dades el que ens permet establir el tipus d'intervenció i el nivell de seguiment que el professional ha de fer i, en conseqüència, les actuacions que s'han de dur a terme i la seva periodicitat.

5.11 Cas pràctic

A continuació es proposa un exemple que intenta mostrar amb més claredat el procés d'avaluació descrit.

Descripció del cas:

El primer contacte amb la víctima es produeix com a conseqüència de l'ofici emès pel jutge a l'OAVD de referència en què s'adopta una mesura cautelar de prohibició d'acostament i comunicació amb la víctima.

Rebut l'ofici, des de l'OAVD s'envia una carta i es fa una primera trucada a la víctima, concretant la data per a una primera entrevista.

Quan es fa la primera atenció a la víctima, es troba desbordada, desorientada i amb un alt

grau d'angoixa que limita les seves capacitats. La tècnica referent ha d'oferir un espai de contenció emocional per poder continuar amb la intervenció.

La senyora Àngels és una dona catalana de 35 anys. Treballa des de fa 6 anys en una cafeteria i té dues filles petites en comú amb el seu agressor, que és el seu marit.

La seva xarxa social i familiar, segons explica, es limita a l'entorn laboral. Malgrat això, diu que no té un vincle fort amb cap familiar ni amic o amiga i, per tant, ningú en qui recolzar-se.

A la primera entrevista la víctima refereix que els fets es van produir fa una setmana en el marc d'una discussió amb el seu marit, que va acabar amb una agressió física i, posteriorment, amb una agressió sexual.

Els fets es van produir al domicili familiar. Des que es van produir els fets, que la víctima va denunciar a la Comissaria dels Mossos d'Esquadra, víctima i agressor ja no conviuen.

Les diligències policials i els informes mèdics aportats mostren una agressió física greu, ja que hi ha lesions que han obligat la víctima a absentar-se del lloc de treball durant dies.

D'altra banda, les lesions produïdes com a conseqüència de l'agressió sexual mostren un alt grau de violència exercida pel seu marit i se'n dedueix una resistència d'ella a mantenir relacions sexuals.

Segons explica la víctima, malgrat que hi ha hagut altres episodis violents amb el seu marit, mai no han estat denunciats, ja que ella no els ha considerats greus. Segons relata, moltes vegades l'ha insultada i menyspreada, fins i tot davant de les seves filles o davant de clients de la cafeteria, però mai es va plantejar que aquests fets tinguessin cap rellevància.

Respecte dels fets actuals, creu que van ser fruit d'una situació puntual i que la relació es pot reconduir. Tampoc no considera essencial la intervenció de l'OAVD.

Malgrat això, reconeix que des de fa més de dos anys assisteix quinzenalment al Centre de Salut Mental Adults (CSMA), on realitza teràpia psicològica.

Alhora, segueix un tractament psiquiàtric al mateix recurs. Respecte de l'assistència al CSMA, ho justifica dient que ja fa anys que el seu marit no la tracta del tot bé, i això la fa sentir decaiguda i trista permanentment.

L'agressor i marit de la víctima es troba en llibertat a l'espera que se celebri el judici. Té antecedents penals per diversos fets violents, sempre contra altres persones.

Segons el relat de la víctima, és una persona que sempre ha estat molt impulsiva i mai reconeix res. Els fets que originen la intervenció, tampoc no els reconeix.

Quan la referent del cas pregunta si l'ordre de protecció s'està complint adequadament, ella ens diu que rep molts missatges al seu telèfon mòbil i, tot i que l'emissor és desconegut, ella creu que són del seu marit. També creu que l'ha vist pels voltants de la cafeteria on ella treballa.

Doncs bé, un cop feta l'exploració, apliquem l'Instrument d'avaluació de les necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar, i veurem en el següent full com el resultat obtingut en relació amb el pla de treball que cal realitzar amb la víctima ha de considerar les següents qüestions:

- El professional responsable haurà de fer actuacions respecte de totes les àrees afectades, que, en aquest cas, són 4.
- La puntuació total que s'obté en l'eina és de 21,5 punts.
- El tipus de seguiment que el professional haurà de fer serà d'intensitat moderada-alta, ateses les característiques de la víctima.

Taula 5. Formulari amb la puntuació obtinguda en relació amb el cas pràctic

Àrea	Indicador	Puntuació	Total	Àrees	Complex 0/1
MESURES DE PROTECCIÓ	Mesures de protecció (extingides 0, vigents 1, sense mesures 2)	☐ 0 ☒ 1 ☐ 2	1	1 o 2	1
FETS	Agressió física	☐ 0 ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3	7	de 6 a 15	1
	Agressió sexual	☐ 0 ☐ 1 ☐ 2 ☒ 3			
	Utilització d'armes	☒ 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3			
	Amenaces i coaccions	☒ 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3			
	Maltractament psicològic	☐ 0 ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3			
VÍCTIMA	INTER		9,5	de 6 a 16,5	1
	Manca de xarxa de suport social	☐ 0 ☒ 1			
	Manca de recursos econòmics	☒ 0 ☐ 1			
	Manca de situació administrativa regular	☒ 0 ☐ 1			
	Càrregues familiars	☐ 0 ☒ 1			
	Altres relacions de violència anteriors	☒ 0 ☐ 1			
	INTRA. CARACTERÍSTIQUES PERSONALS				
	La víctima necessita contenció	☐ 0 ☒ 0,50			
	Edat: menys de 18 anys o més de 65	☒ 0 ☐ 1			
	Discapacitat física i/o mental	☒ 0 ☐ 1			
	Trastorn mental	☐ 0 ☒ 1			
	Toxicomanies	☒ 0 ☐ 1			
	Desconeixement de l'idioma	☒ 0 ☐ 1			
	INTRA. CARACTERÍSTIQUES COGNITIVES				
	Valors i creences que justifiquen	☐ 0 ☒ 1,50			
	Manca de consciència de la necessitat de la intervenció	☐ 0 ☒ 1,50			
	Manca de percepció del risc	☐ 0 ☒ 1,50			
	Resistència al canvi	☐ 0 ☒ 1,50			
AGRESSOR	INTER		3	de 5 a 11,5	0
	Agressor en llibertat	☐ 0 ☒ 0,50			
	Parador desconegut	☒ 0 ☐ 0,50			
	Trencament de condemna	☒ 0 ☐ 1			
	Antecedents de violència	☐ 0 ☒ 1			
	Excarceració de risc alt	☒ 0 ☐ 1,50			
	Activació de protocol d'urgència MPA o CP	☒ 0 ☐ 1,50			
	INTRA				
	Trastorns de salut mental	☒ 0 ☐ 1,25			
	Toxicomanies	☒ 0 ☐ 1,50			
	Negació, justificació, culpabilització de la víctima	☐ 0 ☒ 1,50			
	Exclusió social	☒ 0 ☐ 1,25			
RELACIÓ VÍCTIMA-AGRESSOR	Fills menors en comú	☐ 0 ☒ 1	3	d'1 a 4	1
	Assetjament i control	☐ 0 ☒ 1			
	Trencament recent de la relació / voluntat de trencament	☐ 0 ☒ 1			
	Existència de relació actual entre víctima i agressor	☒ 0 ☐ 1			
PUNTUACIÓ TOTAL		De 0 a 49	23,5	Total àrees	4

Sobre la base d'aquests resultats, l'encreuament de les dades ens permetrà determinar la intensitat de la intervenció i del tipus de seguiment a realitzar amb la víctima, que en aquest cas concret és d'intensitat moderada-alta.

5.12 Característiques de la intervenció en funció del resultat de l'avaluació

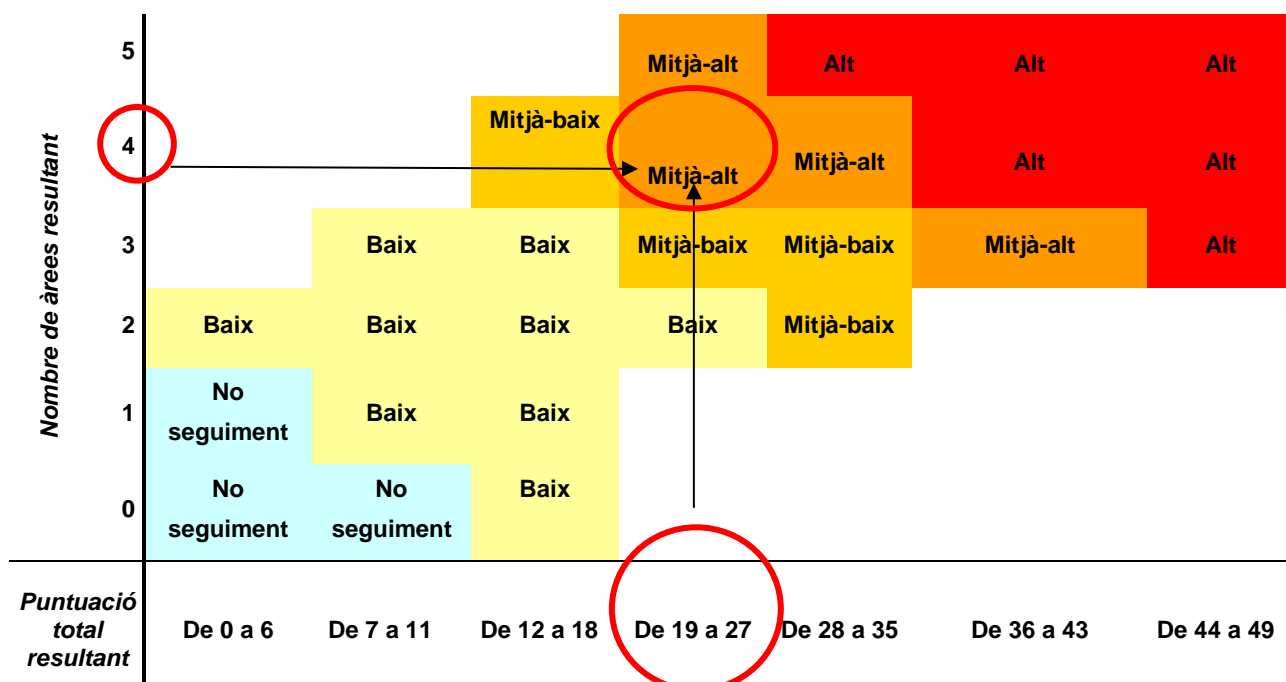
En definitiva, una vegada explorat el cas i detectades les necessitats de la víctima, caldrà determinar, d'una banda, les actuacions que s'han de fer i, de l'altra, la mena de seguiment i la temporalitat que el professional ha d'aplicar en cada cas.

De la combinació dels dos valors –nombre d'àrees a tenir en compte i puntuació total–, n'obtidrem el nivell d'intensitat del seguiment, que pot ser:

1. Alt
2. Mitjà-alt
3. Mitjà-baix
4. Baix
5. Sense necessitat de seguiment

En aquest exemple, com hem vist, tenim una puntuació total de 21,5 i tenim quatre àrees actives. Així doncs, es tracta d'un cas que requereix un nivell mitjà-alt d'intensitat del seguiment.

Taula 6. Seguiment a realitzar sobre la base dels resultats obtinguts de l'aplicació de l'instrument

6. Conclusions

Com hem dit a l'inici del present document, l'objectiu d'aquest grup de treball era donar resposta a la necessitat d'anar un pas més enllà en la definició del model d'intervenció que s'implementa amb les víctimes de violència en l'àmbit familiar des de les oficines d'atenció a la víctima del delictes del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

L'eina que aquí hem presentat no només s'estableix com un instrument d'exploració per al professional, sinó que dóna resposta a la necessitat de sistematitzar la tasca professional.

A més, s'ha elaborat amb la idea d'incorporar-lo a la base de dades de les oficines (SIOAVD) per tal d'obtenir un registre informatitzat i permanentment actualitzat de tota la informació que s'obté de cada una de les víctimes, així com de garantir que les víctimes rebin l'atenció adequada al llarg de tot el procés d'atenció.

Alhora, aquesta informatització ha de permetre alleugerir la tasca organitzativa de les oficines, ja que a partir de la informació que es registra a la base de dades i del resultat que es deriva d'aquest registre, s'establirà la programació d'actuacions dels professionals de manera automàtica.

S'ha de destacar que es va considerar especialment necessari fer aquest esforç en aquelles víctimes en què es valorava que hi havia un risc moderat, per tal de donar una resposta més eficaç, eficient i ajustada a la persona tot racionalitzant les càrregues de treball i optimitzant els recursos.

La definició dels plans de treball, les actuacions associades i la seva temporització seran objecte de treball en un proper grup de discussió.

7. Equip de treball

Participants en l'elaboració del document

- **Lídia Serratusell Salvado.** Cap de l'Àrea de Reparació i Atenció a la Víctima.
- **Silvia Isis Gard Buscarons.** Psicòloga de l'Àrea de Reparació i Atenció a la Víctima.
- **Cristina Gómez Rubia.** Tècnica col·laboradora de l'Àrea de Reparació i Atenció a la Víctima.
- **José Maria Gispert Pujol.** Coordinador de l'OAVD de Barcelona.
- **Maria José Campo Gracia.** Educadora social de l'OAVD de Barcelona.
- **Ivonne Roca Guanter.** Coordinadora de l'OAVD de Girona.
- **Juan José Aragonés Aragonés.** Educador social de l'OAVD de Girona.
- **Teresa Alsina Escudé.** Coordinadora de l'OAVD de Lleida.
- **Vanessa Almacellas López.** Treballadora social de l'OAVD de Lleida.
- **Eva Bourman Salat.** Coordinadora de l'OAVD de Tarragona.
- **Maria Consuelo Martínez González.** Treballadora social de l'OAVD de Tarragona.
- **Immaculada Reverter Ejarque.** Cap de Secció de Suport a l'Execució Penal dels Serveis Territorials a les Terres de l'Ebre.
- **Cristina Sancho Tena.** Treballadora social de l'OAVD de les Terres de l'Ebre.

Expert

- **Antoni Ruiz Bueno.** Facilitador i professor associat de la Universitat de Barcelona.

Coordinació, edició i compilació

- **Mireia Roca Bertran.** Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada.
- **Judith Gallimó de Castellarnau.** Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada.
- **Ignasi Jambriña Gato.** Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada

**Pla de seguiment
amb víctimes
de violència
en l'àmbit familiar**

Índex

---

1. Introducció.....	45
2. Justificació	45
3. Participants i metodologia	46
4. Pla de seguiment amb les víctimes de violència en l'àmbit familiar.....	47
4.1. Actuacions generals	47
4.2. Actuacions específiques.....	49
4.3. Actuacions davant de circumstàncies de risc sobrevingudes.....	53
4.3.1. Circumstàncies de risc sobrevingudes.....	54
4.3.2. Temporalitat de la intervenció en relació a les circumstàncies de risc sobrevingudes	54
4.3.3. Actuacions derivades de la intervenció en relació a les circumstàncies de risc sobrevingudes	55
4.4. Criteris de revaluació	55
5. Circuit.....	56
6. Equip de treball	57

1. Introducció

El Centre d'Estudis Jurídics i de Formació Especialitzada va editar el document que desenvolupa el contingut de *l'Instrument d'avaluació de les necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar*. Aquest instrument es va elaborar de manera col·laborativa en una tasca realitzada pels equips professionals de les Oficines d'Atenció a la Víctima del Delicte (en endavant OAVD), que depenen funcionalment de l'Àrea de Reparació i Atenció a la Víctima, i es va editar l'abril de 2016.

Després de la validació i publicació de l'instrument s'ha dut a terme una nova fase de treball per tal de dissenyar el **Pla de Seguiment amb víctimes de violència en l'àmbit familiar**.

L'objectiu d'aquesta segona fase ha estat que els participants, novament de manera consensuada, aprofundissin en el disseny d'aquesta eina professional per tal de determinar:

- Les **actuacions** que els professionals hauran de realitzar amb aquestes víctimes. Aquestes actuacions estan vinculades a cada un dels indicadors i àrees contemplats en *l'Instrument d'avaluació de les necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar*.
- La **temporalitat per portar a terme les actuacions**, és a dir, en quin marge de temps cal completar les intervencions necessàries. Aquesta temporalitat està vinculada als nivells de seguiment que resulten de l'aplicació de l'instrument. Recordem que poden resultar cinc nivells de seguiment:
  - No seguiment
  - Seguiment baix
  - Seguiment mig-baix
  - Seguiment mig-alt
  - Seguiment alt
- També caldrà acordar amb **quina temporalitat cal tornar a administrar l'instrument** (o reavaluar el cas) per tal que els casos atesos romanguin en un nivell de seguiment adequat.

Com ja es va establir en la primera edició del *Debat a bat: Instrument d'avaluació de les necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar*, entenem que l'eina ha de tenir un **caràcter dinàmic** que s'ha d'adaptar a la intervenció i al coneixement de noves informacions de manera que la intensitat del seguiment anirà variant en funció de les necessitats i dels riscos detectats al llarg de la intervenció professional.

2. Justificació

La necessitat de decidir quines actuacions hem de realitzar i amb quina temporalitat, està motivada per l'encàrrec dels equips de les OAVD, que expressen la seva preocupació per intervenir de manera adequada, atenent a les necessitats i el grau de risc de les persones usuàries del servei.

Les intervencions que realitzen els equips requereixen d'una elevada qualitat tècnica, raó per la qual el nou grup de treball planteja un pas més tot dissenyant un pla de seguiment amb les víctimes. Aquest nou instrument pretén garantir una resposta professional adequada a les necessitats detectades amb

cada víctima, alhora que establir uns criteris consensuats i definits per determinar en quin moment s'ha de portar a terme la finalització de la intervenció i el tancament del cas.

Cal tenir en compte el gran nombre de víctimes que són ateses per les OAVD. En aquest sentit, es valora molt positivament la creació d'una eina que tingui repercussions pràctiques que permeti sistematitzar la tasca professional i que minimitzi el risc de realitzar una atenció deficitària o una sobreactuació.

Així, aquesta edició comporta la continuació del primer grup de discussió on es va consensuar la construcció de l'*Instrument d'avaluació de necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar*. Del treball generat en aquell primer grup de discussió es van establir:

- a) Les àrees (catalitzadors) que tenien rellevància en l'avaluació de necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar.
- b) Els indicadors rellevants en aquesta avaluació de necessitats.
- c) El pes que atorgàvem a cada indicador a través de la ponderació consensuada.
- d) Els nivells de seguiment que del resultat de l'avaluació se'n derivarien.

L'*objectiu* d'aquest nou grup de *Debat a bat* és poder definir el pla de seguiment per dur a terme amb aquestes víctimes a partir del consens en relació amb:

- a) Les actuacions específiques associades per a cadascuna de les àrees i indicadors del pla de treball.
- b) La temporalitat d'aquestes actuacions.
- c) Els elements que comporten la revisió dels nivells de seguiment.
- d) La temporalitat de la revisió dels nivells de seguiment.

Cal tenir en compte que entre el primer grup de treball i el que ara ens ocupa hi ha hagut un canvi legislatiu d'alt impacte en l'encàrrec que duen a terme les OAVD. Així, en tot moment, **caldrà tenir en compte l'aplicació de la Llei 4/2015, de 27 d'abril**, de l'Estatut de la víctima del delictes (en endavant, EVD) i el seu desplegament reglamentari contingut al Reial Decret 1109/2015, d'11 de desembre, pel qual es desenvolupa la Llei 4/2015 i es regulen les Oficines d'Assistència a les Víctimes de Delictes. En aquest sentit, cal considerar tant les víctimes directes com les indirectes i el catàleg de drets a què es poden acollir.

Així mateix, l'entrada en vigor de la Llei 4/2015 ha dimensionat el nombre de casos atesos a les OAVD. Aquest nou context, justifica encara més la idoneïtat de comptar amb eines que facilitin el seguiment dels casos.

3. Participants i metodologia

Com ja va succeir en la creació de l'*Instrument d'avaluació de les necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar*, s'ha considerat necessari disposar d'un entorn formatiu que permeti el treball en equip, la reflexió compartida, el debat i el consens tècnic. Això ens ha de permetre dissenyar el contingut de l'aplicació pràctica de l'eina. El context de treball que proporciona el *Debat a bat* és idoni per assolir els objectius que ens proposem.

En aquesta ocasió, el *Debat a bat: Pla de seguiment amb víctimes de violència en l'àmbit familiar* és l'espai que ha permès concretar el contingut de la intervenció derivada de l'aplicació de l'instrument

partint de la realitat professional i, en definitiva, del coneixement i l'expertesa dels professionals que intervenim quotidianament.

Així, el grup està conformat per les coordinadores i professionals representants de totes les OAVD de Catalunya, la Cap de l'Àrea de Reparació i Atenció a la Víctima del Departament de Justícia i la psicòloga de l'Àrea a més del dinamitzador extern.

4. Pla de seguiment amb les víctimes de violència en l'àmbit familiar

---

Com ja ha estat esmentat anteriorment, aquest document ha de servir per dissenyar un pla de seguiment amb les víctimes de violència en l'àmbit familiar. Caldrà doncs, concretar les actuacions tècniques i la seva temporalitat en relació amb el nivell de seguiment obtingut de l'aplicació de l'*Instrument d'avaluació de les necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar*.

El circuit general d'intervenció amb una víctima que entra en contacte amb l'OAVD implica el següent procediment general:

1. Primera acollida de la víctima al servei de l'OAVD.
2. Entrevista inicial.
3. Aplicació *l'Instrument d'avaluació de les necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar*.
4. Realització de les actuacions establertes en base a les àrees i indicadors identificats i en funció del nivell de seguiment resultant, d'acord amb la temporalitat que es determinarà en aquest document.
5. Eventualment, la realització d'unes determinades actuacions de forma immediata i ràpida com a conseqüència de l'existència de situacions sobrevingudes que incorporen nova informació al cas.
6. Re-avaluació mitjançant la nova administració de l'instrument per determinar el nivell de seguiment.

4.1 Actuacions generals

De manera general, el procediment a que hem fet referència ve emmarcat dins l'encàrrec propi de les OAVD que es caracteritza per oferir una intervenció integral a qualsevol persona que sigui o se senti víctima d'un delicte. Des d'aquest encàrrec doncs, cal destacar que des de les OAVD es pot intervenir en diferents moments:

- Abans d'interposar la denúncia
- Un cop s'ha denunciat
- Durant el procediment penal
- Després del procediment penal

Aquestes actuacions globals venen definides pels objectius de la intervenció, és a dir, conformen el pla de treball. Així doncs, durant l'exploració haurem de tenir present el contingut de l'instrument per tal de recollir la informació relativa a totes les àrees. D'aquesta manera, garantim una correcta valoració del cas.

En general, la intervenció amb les víctimes del delicte s'estructura en les següents fases:

a) Primer contacte amb la víctima

Cal tenir en compte que aquest contacte pot ser presencial o telefònic i que la recollida d'informació es pot realitzar en un únic contacte o en diferents moments.

En el primer contacte amb la víctima, les accions que es desenvolupen són:

- Presentació del servei: qui truca i en qualitat de què.
- Informació: motiu de la trucada i objectius de la mateixa.
- Apoderament i reconeixement: posar en valor la iniciativa de la víctima pel fet d'haver posat la denúncia i/o sol·licitar ajuda o assessorament.
- Contenció, si s'escau.
- Pautes de d'autoprotecció, si s'escau.

b) Recollida d'informació

Entrevista inicial en que s'ha d'explorar la situació de la víctima, pel que fa a les àrees i els indicadors recollits a l'instrument.

c) Aplicació de l'*Instrument d'avaluació de les necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar*

d) Determinació del nivell de seguiment i disseny del pla d'actuació d'acord amb els indicadors de risc i necessitats detectats

En relació amb el pla de treball resultant d'aquest procediment d'intervenció, cal tenir en compte que pot implicar les **actuacions generals** que es detallen a continuació:

- Programa d'intervenció inicial
- Programa de seguiment
- Programes especialitzats:
  - Programa d'atenció i seguiment social
  - Programa d'atenció psicològica
  - Programa d'orientació i atenció judicial
  - Programa d'acompanyament a judici oral
  - Programa de gestió de les mesures de protecció

A continuació desenvoluparem el contingut de les actuacions generals que s'han de dur a terme tenint en compte les necessitats detectades i un cop aplicat l'instrument. Aquestes actuacions formen part de la tasca quotidiana de les OAVD en relació amb la intervenció a realitzar amb qualsevol persona usuària del servei.

Cal recordar que la valoració tècnica que se'n deriva de l'administració de l'eina ha d'estar relacionada amb les àrees i els indicadors de l'instrument tot considerant les definicions establertes al glossari de l'*Instrument d'avaluació de les necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar*.

En tots els casos, s'ha de tenir present la Llei 4/2015 de l'Estatut de la víctima del delictes, atès que implica un catàleg de drets tant a nivell processal com extra-processal que implica, com a mínim, la informació a la víctima.

A continuació es concreta el que cal fer a nivell tècnic, tot tenint en compte dos supòsits:

- En primer lloc, es concreta el contingut de les **actuacions específiques** tenint en compte els criteris generals.
- En segon lloc, es defineixen les **actuacions davant de circumstàncies de risc sobrevingudes** que obliguen a actuar amb immediatesa.

4.2 Actuacions específiques

El recull de les actuacions pretén ser molt exhaustiu per a cada indicador però serà el professional qui haurà de valorar si s'han de realitzar totes o només algunes de les actuacions proposades, tot tenint en compte la situació en que es troba la víctima en aquell moment i les circumstàncies que hagin motivat l'activació de l'indicador.

Les actuacions específiques associades a cada indicador de l'instrument són les que es detallen a la taula següent.

CATALITZADOR	INDICADOR	ACTUACIÓ
MESURES de PROTECCIÓ	Mesures vigents	Informar sobre el contingut de la mesura de protecció i la seva durada
		Facilitar mesures d'autoprotecció
		Informar sobre el contingut del dret recollit a l'article 5.1.m, de l'Estatut de la víctima del delict (EVD)
		Informar sobre sol·licitud del dispositiu mòbil del Servei Telefònic d'Atenció i Protecció per a víctimes de violència de gènere (ATENPRO)
		Si la persona agressora està a un centre penitenciari (CP), cal sol·licitar l'activació del protocol amb aquest CP
		Coordinació amb òrgans judicials competents respecte la mesura protecció
		Coordinació amb els equips de Mesures Penals Alternatives (MPA)
	Mesures extingides	Facilitar mesures d'autoprotecció
		Informar sobre sol·licitud del dispositiu mòbil (ATENPRO)
		Informar sobre el contingut del dret recollit a l'article 5.1.m, de l'Estatut de la víctima del delict (EVD)
		Si la persona agressora està a CP per una causa relacionada amb la víctima, en cas que la víctima exerceixi el dret 5.1.m), cal sol·licitar l'activació del protocol
		Informar a l'òrgan judicial corresponent en cas d'exercici del dret recollit a l'article 5.1.m, de l'Estatut de la víctima del delict (EVD)
	Sense mesures	Revisar la situació judicial
		Facilitar mesures d'autoprotecció
		Informar sobre el contingut del dret recollit a l'article 5.1.m, de l'Estatut de la víctima del delict (EVD)
Si la persona agressora està a CP per una causa relacionada amb la víctima i aquesta exerceixi el dret de l'art.5.1.m, cal sol·licitar l'activació del protocol		
Informar a l'òrgan judicial corresponent en cas d'exercici del dret recollit a l'article 5.1.m, de l'Estatut de la víctima del delict (EVD)		
FETS	Agressió física Agressió sexual Utilització d'armes Amenaces i coaccions Maltractament psicològic	Informar en relació als fets (judicial, social i psicològic)
		Assessorar en relació a la prestació de la Llei 35/95 en cas que es tracti d'un delict d'agressió sexual o d'un delict violent
		Assessorar sobre les ajudes aprovades per Decret del Govern de la Generalitat de Catalunya, Decret 80/2015 de 26 de maig
		Informar sobre el contingut del dret recollit a l'article 5.1.m, de l'Estatut de la víctima del delict (EVD)
		Derivar al Servei d'Orientació Jurídica (SOJ)
		Informar del dret a l'assistència jurídica gratuïta
		Derivar als serveis de salut (en cas d'una agressió sexual), serveis d'atenció psicològica, serveis socials etc. de la xarxa especialitzada
		Coordinar amb els serveis de la xarxa especialitzada que correspongui
		Derivar als cossos i forces de seguretat (per exemple Mossos d'Esquadra) o als òrgans judicials (jutjat de guàrdia) per interposar denúncia si no ho ha fet

CATALITZADOR	INDICADOR	ACTUACIÓ	
VÍCTIMA	INTER		
	Manca de xarxa de suport social	Derivar a serveis socials i/o serveis especialitzats	
		Informar dels recursos comunitaris	
	Manca de recursos econòmics	Derivar a serveis socials i/o serveis especialitzats (INSS, ICASS, habitatge,...)	
		Informar i/o derivar dels recursos ocupacionals	
		Informar del dret a l'assistència jurídica gratuïta	
		Informar de la tramitació de les ajudes econòmiques establertes legalment (RAI, 35/95, 80/2015, 80/2004, taxes acadèmiques, beques menjador,...)	
		Certificar la condició de víctima per a la tramitació de les ajudes econòmiques establertes legalment (RAI, 35/95, 80/2015, 80/2004, taxes acadèmiques, beques menjador,...)	
	Manca de situació administrativa regular	Informar de la tramitació de la residència per víctima de violència de gènere	
		Derivar a l'Oficina d'Estrangeria de la Delegació del Govern	
	Càrregues familiars	Derivar a serveis socials	
		Coordinar amb serveis socials i serveis especialitzats (EAIA; DGAIA; Gent Gran...)	
		Derivar a recursos especialitzats	
	Altres relacions de violència anteriors	Informar i/o derivar a recursos psicològics	
	INTRA. CARACTERÍSTIQUES PERSONALS		
	La víctima necessita contenció	Dur a terme tècniques de contenció i suport emocional	
		Dur a terme les tècniques pròpies de la intervenció en crisi	
	Edat: menys de 18 o major de 65	Contactar amb la persona física o jurídica que ostenta la representació legal	
		Informar a la Fiscalia en cas de situacions de risc (no vinculades al procediment d'excrceració de risc de CP) o bé en situacions d'especial protecció en actes judicials	
		Derivar a recursos de recuperació psicològica per minimitzar l'impacte del delictes	
		Dur a terme l'atenció psicològica	
	Discapacitat física i/o mental	Informar, derivar i/o coordinar amb recursos especialitzats	
	Trastorn mental	Informar, derivar i/o coordinar amb recursos especialitzats	
	Toxicomanies	Informar, derivar i/o coordinar amb recursos especialitzats	
	Desconeixement de l'idioma	Sol·licitar els serveis de traducció i interpretació	
		Derivar a recursos formatius i lingüístics	
	INTRA. CARACTERÍSTIQUES COGNITIVES		
Valors i creences que justifiquen la submissió i/o violència Manca de consciència de la necessitat de la intervenció Manca de percepció del risc Resistència al canvi	Potenciar l'atenció presencial sempre que sigui possible, si no és possible cal garantir l'atenció telefònica		
	Fomentar el vincle terapèutic per facilitar futures intervencions		
	Sensibilitzar i conscienciar, a partir de la identificació conjunta amb la víctima, de les variables que fan presents indicadors com la ràbia, culpa, por, indefensió, baixa autoestima, tristesa...		
	Facilitar eines i potenciar els recursos personals per assolir el seu apoderament		
	Derivar i/o coordinar als recursos especialitzats		

CATALITZADOR	INDICADOR	ACTUACIÓ
AGRESSOR	INTER	
	Persona agressora en llibertat	Facilitar mesures d'autoprotecció
	Parador desconegut/Crida i cerca	Facilitar mesures d'autoprotecció
		Coordinar amb òrgan judicial
		Coordinar amb cossos i forces de seguretat
	Trencament de condemna	Contactar amb la víctima per explorar com s'ha produït el trencament i la seva situació personal
		Davant un fet nou i recent, explorar si s'ha interposat denúncia
		Si hi ha denúncia, informar i assessorar igual que en el cas dels fets. Si no hi ha denúncia, promoure que la víctima la interposi
		Coordinar amb cossos i forces de seguretat sempre
		Comunicar a l'òrgan judicial que es té coneixement que, efectivament, s'està produint un trencament de condemna
		Facilitar mesures de d'autoprotecció
	Antecedents de violència	No genera cap actuació
	Excarceració de risc alt	Contactar i informar a la víctima de les circumstàncies de la posada en llibertat
		Facilitar mesures d'autoprotecció
		Valorar i derivar a la víctima per tal que tramiti el dispositiu de protecció ATENPRO
		Coordinar amb el Grup d'Atenció a la Víctima (GAV) o cossos i forces de seguretat específics
		Coordinar amb l'òrgan judicial
	Activació de protocol d'urgència de mesures penal alternatives (MPA) o centres penitenciaris (CP)	Contactar amb la víctima per valorar la seva situació personal
		Facilitar mesures d'autoprotecció
		Coordinar amb cossos i forces de seguretat i/o amb òrgans judicials
		Valorar i derivar a la víctima per tal que tramiti el dispositiu de protecció ATENPRO
		Fer la devolució tal i com estableixen els protocols
	INTRA	
Trastorns de salut mental	Coordinar amb professionals d'execució penal (centres penitenciaris, mesures penals alternatives, justícia juvenil) el traspàs d'informació	
Toxicomanies	Coordinar amb professionals d'execució penal (centres penitenciaris, mesures penals alternatives, justícia juvenil) el traspàs d'informació	
Negació, justificació, culpabilització de la víctima	Coordinar amb professionals d'execució penal (centres penitenciaris, mesures penals alternatives, justícia juvenil) el traspàs d'informació	
Exclusió social	Coordinar amb professionals d'execució penal (centres penitenciaris, mesures penals alternatives, justícia juvenil) el traspàs d'informació	

CATALITZADOR	INDICADOR	ACTUACIÓ
RELACIÓ VÍCTIMA - AGRESSOR	Fills menors en comú	Informar i orientar sobre qüestions de caràcter civil
		Coordinar amb els Equips d'Assessorament Tècnic Penal
		Coordinar amb els serveis implicats (Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, Fiscalia) en cas de risc per als fills menors
		Derivar a recursos especialitzats: Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA), Centres de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ), Equips d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica (EAP), etc.
		Derivar a serveis de mediació familiar (sempre que no estigui limitada per la Llei 1/2004)
	Assetjament i control	Facilitar mesures d'autoprotecció
		Valorar i derivar a la víctima per tal que tramiti el dispositiu de protecció ATENPRO
		Coordinar amb els cossos i forces de seguretat i valorar possible denúncia
		Facilitar eines i potenciar els recursos personals per assolir el seu apoderament
	Trencament recent de la relació / voluntat de trencament	Facilitar mesures d'autoprotecció.
		Coordinar amb els cossos i forces de seguretat
		Assessorar a nivell jurídic
		Derivar a serveis especialitzats
	Existència de relació actual entre víctima i agressor	Comprovar que no s'està trencant cap OP
		Informar i derivar a serveis de justícia restaurativa (sempre que no estigui limitada per la Llei 1/2004)

4.3 Actuacions davant de circumstàncies de risc sobrevingudes

Existeixen determinades situacions que generen actuacions immediates amb independència de la intensitat del seguiment que ens marca l'instrument. En general, aquestes situacions deriven d'una avaluació que comporta que s'ha pogut identificar una situació de risc per a la integritat física i/o per a la seguretat de la víctima. Aquests indicadors tenen a veure amb la persona agressora i el seu comportament.

Generalment, aquests **indicadors de risc** són informacions provinents d'organismes externs de caràcter públic o privat, de la pròpia víctima o de terceres persones vinculades amb ella. La valoració tècnica és fonamental en aquests casos, ja que ajudarà a ponderar el risc real derivat de la situació concreta de que s'hagi tingut coneixement.

Aquests indicadors tenen a veure amb les següents àrees definides per l'*Instrument d'avaluació de les necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar*:

- Mesures de protecció
- Fets
- Agressor
- Relació víctima-agressor

4.3.1 Circumstàncies de risc sobrevingudes

Els *inputs* o informacions de risc a què ens referim són els següents:

- **L'activació de protocol d'urgència** de mesures penals alternatives (MPA)
- **L'excarceració de risc**
- Els **no retorns** i/o les **fugues** de centre penitenciari o de centre d'internament
- Les **valoracions de risc alt** procedent d'altres entitats oficials com els cossos i forces de seguretat, el Sistema de Seguiment Integral de la Violència de Gènere (VioGén), el Servei Telefònic d'Atenció i Protecció a les víctimes de la violència de gènere (ATENPRO) o d' altres agents
- El coneixement per part de l'Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte de referència o per part de l'Àrea de Reparació i Atenció a la Víctima de la presumpta **comissió d'un nou delicte** o de presumptes **comportaments il·lícits** verbalitzats per la víctima o manifestats per tercers (assetjaments, agressions verbals o físiques, trencament de les ordres de protecció, entre d'altres). Cal recordar, en aquest sentit, que l'equip de referència haurà de tenir en compte la gravetat dels fets, la data en què es van produir i les característiques pròpies del cas, entre d'altres, per poder considerar la circumstància com quelcom que altera greument la situació en què es troba la víctima i que, per tant, requereix del tipus d'intervenció immediata que es detalla en aquest apartat
- **Requeriments procedents del jutjat de guàrdia** (delicte greu, trastorns mentals, per exemple)
- Altres inputs que el professional referent del cas valori com a **elements de risc** per a la seguretat de la víctima

4.3.2 Temporalitat de la intervenció en relació a les circumstàncies de risc sobrevingudes

En aquest tipus de situacions, la intervenció professional ha de ser, com ja ha estat reiterat, immediata i ràpida, ja que es considera que existeix un risc real per a la seguretat de la víctima.

En aquesta primera fase de la intervenció, es faran les actuacions que tenen a veure amb la presa de decisions i la valoració de l'estat de la víctima davant d'aquest nou incident, així com la seva acollida, assessorament i atenció, si s'escau.

Les actuacions que es deriven de situacions d'urgència s'han de resoldre en un termini de temps molt breu, normalment en un màxim de 3 dies.

Després de realitzades les actuacions, és necessari tornar a aplicar l'instrument, perquè la nova situació podria implicar un canvi respecte de la situació de necessitat i/o de risc de la víctima.

Aquesta situació obligarà a fer un seguiment alt durant el període màxim d'un mes. Es valora que en aquest termini s'ha d'haver pogut contactar amb la víctima, almenys, en 2 ocasions.

Passat aquest mes, caldrà tornar a aplicar l'instrument per tal de saber si el nivell de seguiment s'ha de mantenir alt o bé es pot classificar en un nivell de seguiment inferior.

4.3.3 Actuacions derivades de la intervenció en relació a les circumstàncies de risc sobrevingudes

En aquests casos, sempre caldrà revisar les informacions contingudes a la nostra base de dades en un moment anterior al contacte amb la víctima per via telefònica i/o presencial.

Un cop realitzades aquestes accions prèvies, caldrà valorar la viabilitat de realitzar les següents actuacions:

- La **coordinació** amb:
  - Els cossos i forces de seguretat
  - Els òrgans judicials
  - Els equips de Mesures Penals Alternatives
  - Els centres penitenciaris
  - Altres serveis
- **Actuacions pròpies establertes als protocols** de coordinació amb centre penitenciarí o amb els equips de Mesures Penals Alternatives

4.4 Criteris de reavaluació

Com ja sabem, l'aplicació de l'*Instrument d'avaluació de les necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar* obtindrà com a resultat un nivell de seguiment determinat. A continuació es detalla la temporalitat que comporta la reavaluació del cas en cadascun dels diferents nivells de seguiment:

Tipus de seguiment	Pla de treball i temporalitat
NO SEGUIMENT	D'aquest nivell de seguiment no se'n deriva cap actuació. No comporta cap re-avaluació del cas fins que no succeeixi cap nova situació.
SEGUIMENT BAIX	Actuacions derivades de les àrees i indicadors afectats. Passats 6 mesos sense cap incidència , el tècnic revisarà la situació i, en cas de no haver-hi cap novetat, es classificarà en NIVELL DE NO SEGUIMENT . Prèviament a la nova classificació caldrà confirmar: <ul style="list-style-type: none"> * Que no hi ha mesures de protecció vigents * Que l'agressor no està a un centre penitenciarí per tal de descartar la necessitat d'activació de protocol amb CP.
SEGUIMENT MIG BAIX	Passats 6 mesos des de la darrera actuació sense que hagi sobrevingut cap situació, farem un contacte amb la víctima .
SEGUIMENT MIG ALT	Passats 3 mesos des de la darrera actuació sense que hagi sobrevingut cap situació, farem un contacte amb la víctima .
SEGUIMENT ALT	Passat 1 mes des de la darrera actuació sense que hagi sobrevingut cap situació, farem un contacte amb la víctima .

Cada cop que fem un **contacte amb la víctima** pel fet d'haver transcorregut el temps establert, aprofitarem per fer una re-avaluació del cas, tot administrant l'instrument. D'aquesta reavaluació se'n poden derivar dues situacions:

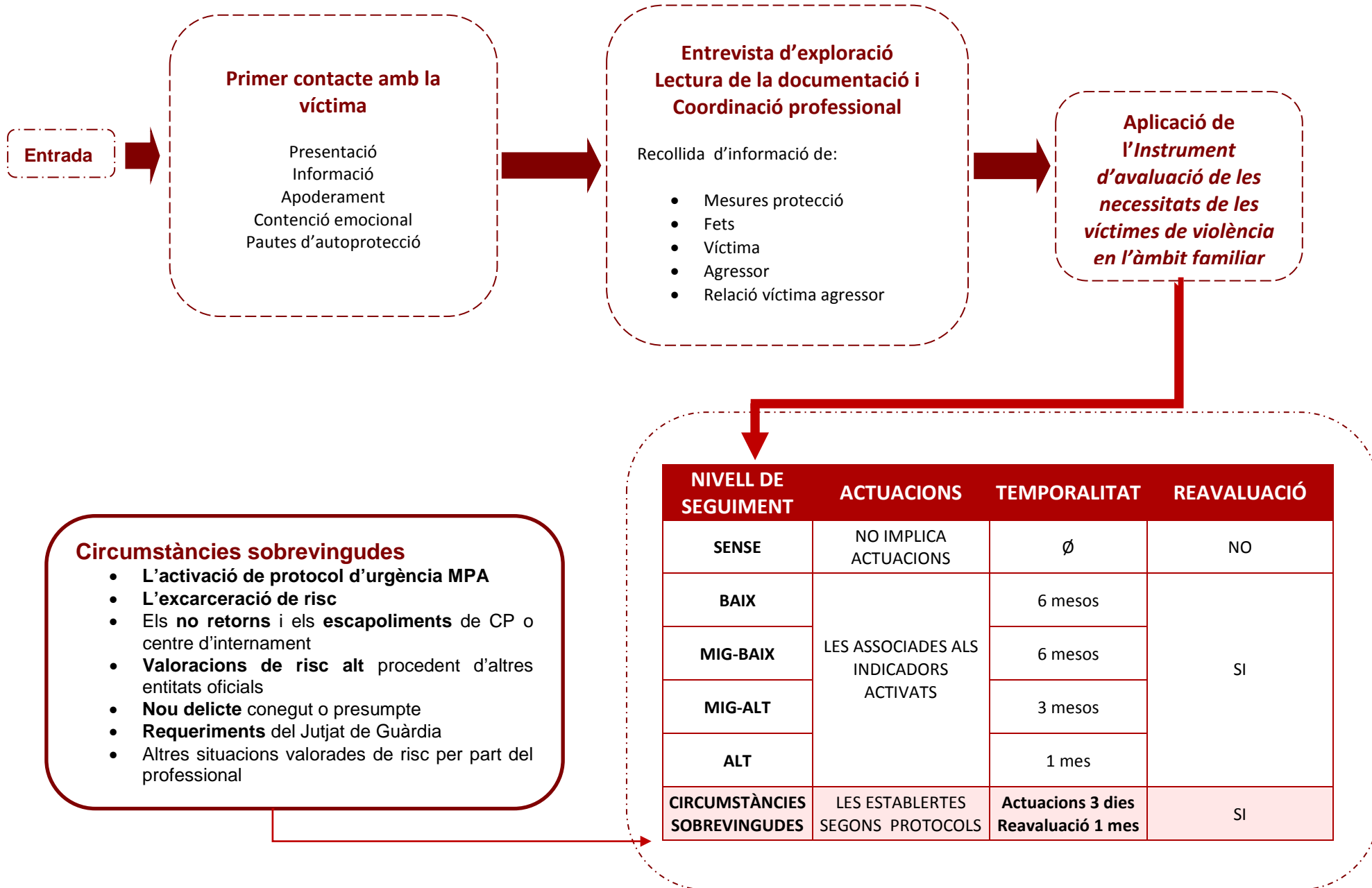
- Manteniment en el mateix nivell de seguiment
- Modificació del nivell del seguiment, tant per pujar com per baixar llur intensitat

En qualsevol cas, del nou nivell de seguiment que assignem al cas, se'n derivaran noves actuacions i noves temporalitats.

Recordem que aquest instrument només és **aplicable a víctimes de violència en l'àmbit familiar**.

5. Circuit

Primer contacte amb la víctima

- Presentació
- Informació
- Apoderament
- Contenció emocional
- Pautes d'autoprotecció

Entrevista d'exploració
Lectura de la documentació i
Coordinació professional

Recollida d'informació de:

- Mesures protecció
- Fets
- Víctima
- Agressor
- Relació víctima agressor

Aplicació de l'Instrument d'avaluació de les necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar

Circumstàncies sobrevingudes

- L'activació de protocol d'urgència MPA
- L'excarceració de risc
- Els **no retorns** i els **escapoliments** de CP o centre d'internament
- **Valoracions de risc alt** procedent d'altres entitats oficials
- **Nou delictes** conegut o presumpte
- **Requeriments** del Jutjat de Guàrdia
- Altres situacions valorades de risc per part del professional

NIVELL DE SEGUIMENT	ACTUACIONS	TEMPORALITAT	REVALUACIÓ
SENSE	NO IMPLICA ACTUACIONS	∅	NO
BAIX	LES ASSOCIADES ALS INDICADORS ACTIVATS	6 mesos	SI
MIG-BAIX		6 mesos	
MIG-ALT		3 mesos	
ALT		1 mes	
CIRCUMSTÀNCIES SOBREVINGUDES	LES ESTABLERTES SEGONS PROTOCOLS	Actuacions 3 dies Revaluació 1 mes	SI

6. Equip de treball

Participants en l'elaboració del document

- **Lídia Serratusell Salvado.** Cap de l'Àrea de Reparació i Atenció a la Víctima.
- **Silvia Isis Gard Buscarons.** Psicòloga de l'Àrea de Reparació i Atenció a la Víctima.
- **Cristina Gómez Rubia.** Tècnica col·laboradora de l'Àrea de Reparació i Atenció a la Víctima.
- **M. Rosario Fernández Martin.** Responsable de l'OAVD de Barcelona.
- **Maria José Campo Gracia.** Educadora social de l'OAVD de Barcelona.
- **Ivonne Roca Guanter.** Coordinadora de l'OAVD de Girona.
- **Antònia Montaner Gorgoll.** Psicòloga de l'OAVD de Girona.
- **Teresa Alsina Escudé.** Coordinadora de l'OAVD de Lleida.
- **Vanessa Almacellas López.** Treballadora social de l'OAVD de Lleida.
- **Eva Bourman Salat.** Coordinadora de l'OAVD de Tarragona.
- **Maria Consuelo Martínez González.** Treballadora social de l'OAVD de Tarragona.
- **Immaculada Reverter Ejarque.** Cap de Secció de Suport a l'Execució Penal dels Serveis Territorials a les Terres de l'Ebre.
- **Cristina Sancho Tena.** Treballadora social de l'OAVD de les Terres de l'Ebre.

Expert

- **Antoni Ruiz Bueno.** Facilitador i professor associat de la Universitat de Barcelona.

Coordinació, edició i compilació

- **Miquel Campos Ruiz.** Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada.
- **Ignasi Jambrina Gato.** Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada.
- **Mireia Roca Bertran.** Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada.

d

Els formats **Debat a bat** es configuren com a espais de treball on s'analitza la praxi professional entorn a un tema concret. Aquests espais pretenen generar un marc de debat fonamentat en l'experiència i coneixements dels professionals que els integren, i arribar a conclusions que facilitin la intervenció professional.

Aquests grups compten amb l'assessorament continuat d'un expert que permet aclarir, resoldre o incorporar nous punt de vista i facilitar l'elaboració d'una base teòrica comuna en l'abordatge del tema plantejat.